SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. Ч. 98. JERSEY CITY and NEW YORK, ЧЕТВЕР, 24-го ТРАВНЯ 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, THURSDAY, MAY 24, 1990 No. 98. РІК XCVII.

ХОЧУТЬ СТВОРИТИ КОМІТЕТ НАРОДНОЇ КОНТРОЛІ

Київ. — Ранішнє засідання сесії Верховної Ради 18-го травня відкрив головуючий голова київського Облвиконкому Іван Плющ. На початку засідання депутат Степан Хмара оголосив хвилину мовчання, якою сесія вшанувала пам'ять жертв ґеноциду кримських татар. 18-го травня є річницею початку депортації цього народу з рідних земель. Представник Кримської області запропонував прийняти заяву сесії Верховної Ради УССР з приводу ґеноциду кримсько-татарського народу. Заяву прийнято одноголосно.

Слово було надано голові секретаріяту сесії Стадниченкові, який вибачився перед депутатом Ларисою Скорик за свій неетичний виступ на вечірньому засіданні попереднього дня.

При обговоренні порядку денного виринуло питання про мораторій на будівництво на терені України атомових електростанцій. Точка була прийнята переважною більшістю голосів. Депутати перейшли до розгляду питання про внесення до порядку денного точки про економічну суверенність України. Ця точка була внесена майже одноголосно. До порядку денного увійшов також пункт про засоби масової інформації. Передбачається передати партійну пресу, радіо та телевізію радам народних депутатів.

Попереднього дня сесія прийняла рішення не обирати комітет народної контролі. Однак група юристів, у тому числі представники Демократичного Бльоку (ДБ), вважають, що неутворення комітету народної контролі є порушенням конституції та обмеженням народовладдя. Тому рекомендовано знов повернутися до цього питання й створити такий комітет.

У своєму виступі депутат Іван Макар (ДБ) зазначив, що Президія керується порядком денним, розробленим попереднім, апаратним складом секретаріяту, іґноруючи більшість пропозицій ДБ. Багато нарікань викликала робота головуючого на сесії І. Плюща, причому з обох сторін — демократи звинуватили його у тому, що він перериває найбільш гострі виступи, апаратники — у тому, що занадто багато виступають представники ДБ.

Сесія прийняла порядок денний, до якого увійшло 29 питань для обговорення. Серед них: обрання голови ВР і його заступників, зміна редакції 6-ої та 7-ої статтей конституції УССР, звіт уряду про економічне, політичне та екологічне становище в Україні, утворення уряду, про пріорітетний розвиток села, прийняття законів про землю, власність, місцеве самоврядування тощо.

На вечірньому засіданні пропонувалося розглянути почерговість питань порядку денного, у якій вони ставитимуться на обговорення про суверенітет України, апаратна президія нав'язала сесії дискусію з приводу правильника. Таким чином, консервативним депутатам вдалося виграти два дні для випрацювання тактики при обговоренні і вирішенні небажаних для них питань. У суботу та неділю депутати відпочивають.

Остання година засідання, як завжди, була присвячена заявам, зверненням та запитам депутатів. Депутат з Рівного Микола Поровський зачитав звернення Верховної Ради Литовської республіки до ВР УССР та БССР, у якому Литовська республіка виявляє готовність надати дітям, які постраждали від Чорнобиля, місця у санаторіях та дитячих будинках, а також забезпечити їх чистими продуктами.

Депутат з Харківщини Сухоруков нагадав про необхідність перевірити події у Полтаві 13-го травня, і поставив міністрові внутрішніх справ І. Гладушу декілька запитань з приводу жорстоких та антизаконних дій міліції у Полтаві. Депутат з Рівенщини Василь Червоній навів численні приклади порушення громадських прав людей, що не поділяють комуністичної ідеології. Зокрема Червоній навів приклад, коли за спробу покласти вінок з колючого дроту коло пам'ятника Ленінові двоє молодих хлопців, Микола Борник та Андрій Духовників, були заарештовані і знаходяться під слідством. Депутат з Рівенщини зазначив: у випадку, якщо такий стан речей не зміниться, доведеться внести поправку до конституції про позбавлення громадських прав усіх, хто не поділяє марксистсько-ленінських поглядів.

Головою київської Міської ради обрано Назарчука

Київ. — Сорок днів тривала боротьба між консервативною і демократичною фракціями за місце голови київської Міської ради і, нарешті, на цей пост обрали 58-річного інженера Арнольда Григоровича Назарчука, який не належав ні до партійного, ні до демократичного бльоків, бо, за його висловом, волів бути незалежним у своїх поглядах.

Про цю подію повідомила газета „Известия" 17-го травня у замітці Сергія Цикори „Нові господарі столиці України", де автор розповідає, що А. Назарчук ніколи не працював у партійних органах. Почавши рядовим інженером, згодом він став директором величезного виробничого об'єднання „Електронмаш". На пості голови київської Міськради він буде отримувати значно меншу заробітну платню, ніж на попередній праці. Люди, які знають його давно, заявили, що цікаву працю він завжди цінував більше, ніж заробітну платню й ніколи не підпадав під чужі впливи.

Як сказано в газеті, безкомпромісність, з якою об'єднання депутатів боролися за висунення на пост керівника міста своїх кандидатів, мабуть, ввійде в історію. Досі в історії рад не було випадку, щоб обрання голови розтягнулося на півтора місяця, пройшовши п'ять тур.

На цю посаду висувалося майже 50 депутатів. Одних підтримував партійний апарат, інших — демократи. Сили виявилися рівними, тому під кінець першого місяця дехто запропонував звернутися до ВР УССР з пропозицією розпустити теперішній склад Міськради як нездатний досягти взаєморозуміння між різними бльоками. Однак юристи повідомили, що немає закону, на підставі якого ВР УССР могла б розпустити Міськраду.

Нарешті кінчилося тим, що з 239 депутатів 221 віддали свої голоси за А. Назарчука. Його асистентом буде 35-річний науковець-фізик Олександер Мосіюк, якого обрали на альтернативній основі заступником голови Міськради. Відомо, що А. Мосіюк очолює в Міськраді депутатську фракцію Руху.

Населення підтримує працю Львівської обласної ради

Львів. — Лондонська газета „Таймс" помістила у числі з 15-го травня довшу інформацію свого кореспондента Ніка Ворралла про ситуацію у Львові, працю нової Обласної Ради, про світла і тіні співпраці Ради з місцевими і республіканськими партійними органами, зменшення достави продуктів до области і міста Львова, дебати Обласної Ради і переведення нарад українською республіканською телевізією тощо.

Як відомо, Київ, зглядно Київське управління телевізії надіслало на адресу Обласної Ради Львова рахунок в сумі 1,000 карбованців за покриття передач, щоб в такий спосіб покарати львівських „ребеліянтів". Вячеслав Чорновіл, колишній довголітній політичний в'язень в совєтських концтаборах праці, а тепер голова Обласної Ради, заявив, відкрито, що рахунок був висланий для того, щоб притемнити хід нарад і завдати удару новим керівникам. Він звернувся до населення области за допомогою. На протязі кількох днів на адресу Ради надійшло понад 3 мільйони карбованців, пожертв на покриття телевізійних кожноденних дебат. Після того В. Чорновіл й інші теперішні керівники Ради заявили, що вони вже мають досить готівки для заплачення рахунку на рік часу. Згаданий кореспондент ствердив, що дійсно охоронці бюра Обласної Ради із синьо-жовтими пов'язками на рукавах, вносили до будинку цілі міхи грошей, як доказ ентузіязму і підтримки населення для нового керівництва.

Львів, на думку кореспондента Ворралла, найбільш неспокійне і рівночасно найбільш самостійне місто в Совєтському Союзі. Понад 80 відсотків населення повністю підтримує новий провід, тісно пов'язаний з Народним Рухом України за Перебудову. На офіційних будинках міста, включно з міською ратушею, повівають українські національні синьо-жовті прапори, видно також й іншу символіку, зокрема тризуби і дуже мало, або зовсім не видно давніших червоних прапорів. Вячеслав Секретарюк, перший секретар Комуністичної партії области, скаржиться, що, мовляв, „стару монопольну систему перебрали прихильники нової монополії". Його розчарування можна легко зрозуміти, — пише лондонський кореспондент. Нігде так, як у Львові населення не використало проголошеної Михаїлом Ґорбачовим демократизації, як тут. І все це сталося леґальним шляхом шляхом виборів, які відбулися в березні. З більшим зрозумінням до змінених обставин ставиться посадник Львова Богдан Котик, який каже навіть, що виступить з Компартії, якщо вона не переведе відповідних реформ на партійному з'їзді в липні.

В. Чорновіл скаржиться, що київські партократи зменшили доставу товарів першої потреби до міста й области, зокрема довіз м'яса і молока, брак яких відчувається. Б. Котик менш драматизує цю справу і каже, що ще не слід говорити про „бльокаду", бо в області був загальний спад продуктивности, а крім того в цілому СССР відчувається брак товарів і економічна ситуація погіршується.

В кожному разі, пише кореспондент, позамісцева людина почувається у Львові так, якби вона приїхала до іншої країни. Львів є своєрідною оазою в середині СССР.

В ЕСТОНІЇ ФОРМУЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНА ҐВАРДІЯ

Таллін, Естонія. — У неділю, 20-го травня, коло 3,500 естонців, що зібралися в центрі столиці, склали присягу на вірність республіці. Так проходила церемонія створення Естонської національної ґвардії, в функції якої буде входити охорона державних і громадських будинків, а також підтримка порядку.

До ґвардійців звернувся прем'єр-міністер республіки Едґар Савісаар, який мав, як і його слухачі, синю нарукавну пов'язку з написом „Національна ґвардія".

Прем'єр-міністер повідомив, що ґвардійці будуть виконувати свої обов'язки без зброї і додав, що вважає створення нового національного формування основою в боротьбі за повну свободу. „Ґвардія, — сказав Савісаар, — послужить надійною ґарантією продовження нашої боротьби за незалежність, які б ворожі дії не застосовували наші противники".

Прем'єр-міністер мав на увазі події, що сталися у вівторок, 15-го травня, коли кількасот противників виходу Естонії з СССР намагалися силою захопити будинок республіканського парляменту. Савісаар тоді звернувся до мешканців Таллінy з просьбою про допомогу. Коло парляменту тоді зібралося понад 15,000 естонців і провокація не вдалася. Наступного дня уряд Естонії заборонив діяльність Союзу трудових колективів, антисепаратистського профспілкового об'єднання, заборонивши політичні страйки, до проведення яких закликає профспілка.

У понеділок, 21-го травня, на заклик Союзу трудових колективів робітники і службовці ряду таллінських підприємств все ж таки влаштували страйк, однак його маштаби були незначними. „Ті підприємства, на яких дійсно припинена праця, — сказав таллінський журналіст, — на мають для республіки життєвого важливого значення. Вони не інтеґровані в естонську економіку. Ці фабрики можуть страйкувати місяцями і цього ніхто на зауважить".

Як повідомляють газети, у Таллінi зберігається спокій і нормальний життєвий ритм.

У Видавництві Торонтонського університету появиться книжка М. Куропася

Торонто, Онт. — Видавництво Торонтонського університету подає до відома, що весною 1991 року з цього ж Видавництва появиться книжка п.з. „Українські американці" пера д-ра Мирона Куропася.

Ця об'ємиста книжка описує соціяльні, політичні, культурні та релігійні стремління і успіхи українців, що поселилися в ЗСА. Історія цих стремлінь охоплює час між 1884 до 1954 років, в часі яких були три важливі періоди іміґрації: перший і найбільший почався в 1870 році і закінчився в 1914; другий та менший числом приїзд українців до ЗСА був поміж двома світовими війнами і вкінці масова іміґрація до ЗСА припадає на період від Другої світової війни до 1954 року.

„Українські американці" — це важливий підручник для тих, що вивчають українську проблематику в ЗСА, а також для всіх зацікавлених історією українського поселення в ЗСА.

Книжка появиться на ринку весною 1991 року, має 512 сторінок і 32 світлини та буде коштувати 50 ам. дол. За інформаціями слід звертатися до видавничого відділу Торонтонського університету: Marketing Department, University of Toronto Press, 10 St. Mary St., Toronto, Ont., M4Y, 2W8, Canada.

Б. ТИМОШЕНКО В МІННЕАПОЛІСІ

Міннеаполіс, Мінн. — Товариство Сприяння Народному Рухові України влаштовує тут в середу, 30-го травня, в залі української католицької церкви св. Константина, 515 Юніверситі аве., виступ члена Секретаріяту Руху і Спілки Письменників України Бориса Тимошенка на тему: „Рух — єдність, шлях до незалежности". Початок о год. 7-ій вечора.

М. ҐОРБАЧОВ ПЛЯНУЄ ПОДВОЇТИ ЦІНИ НА ХАРЧІ В НАСТУПНОМУ РОЦІ

Москва. — Билл Келлер, кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві інформує, що генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов та його президентська рада вирішили, починаючи з наступного 1991 року, подвоїти ціни на харчові продукти і поступово вводити програму вільного ринку на протязі чергових п'яти років.

Західні кореспонденти і спостерігачі підсміхаючись кажуть, що совєтські керівники ніяк не можуть позбутись „п'ятиліток" і при кожній нагоді повертаються до них при обговоренні економічного пляну чи справ сільського господарства. Плян передбачає потроїти ціну на хліб, починаючи вже з липня цього року і збільшити ціни на всі інші харчові продукти від січня наступного року. Ціни на хліб, як пише Келлер, не були підвищуванні в СССР на протязі останніх 30 років. Не зважаючи на частинне введення вільного ринку, уряд залишає за собою право підвищувати, або знижувати ціни, тобто реґулювати економіку, не занедбуючи при тому найбільшої верстви населення, або осіб з найнижчими заробітками які отримуватимуть державні субсидії.

Верховна Рада СССР вже почала розглядати новий економічний плян М. Ґорбачова і президентської ради, який передбачає також збільшення виплат безробітним, встановлення стабільних цін, вирівняння інфляції тощо. Всі ці обіцянки совєтських господарників (таких в минулому було десятки) будуть, очевидно, частинно здійснені при передумові, що загальний економічний стан в Совєтському Союзі поправиться і що СССР отримає значну економічну і фінансову допомогу від З'єднаних Стейтів Америки, Европейської економічноїн спільноти і евентуально від індустріяльного і господарського велетня Японії, переговори з якою також ведуться в цій справі.

Совєтська економіка тепер, як каже Келлер і підтверджують самі совєтські керівники, знаходиться над пропастю і перед суцільним банкрутством. Продуктивність драстично зменшилась, існує хронічний брак товарів першої потреби, велику частину заробітків робітників пожирає інфляція і чорний ринок, індустріялізація, крім воєнної, відстала від західньої на десятиліття, чим раз частіше в країні вибухають робітничі страйки. В такій ситуації, кажуть західні економісти, треба введення основних змін, а якщо враховувати обіцянку Заходу, то треба було зібратись на відвагу і проголосити вільний ринок в повному розумінні цього слова, з мінімальним втручанням уряду. Якраз тут президентська рада, побоявшись реакції спільноти, залишила за собою майже повні права втручання в економіку і реґулювання цін. Треба сказати, що М. Ґорбачов і його економічні дорадники приглядалися довший час до польського експерименту знесення контрольованих урядом цін на протязі 24-ох годин. М. Ґорбачов побоявся реакції народів, включно з членами Верховної Ради, частина яких і так домагається уступлення голови Ради Міністрів СССР Ніколая І. Рижкова і деяких його дорадників. Члени Верховної Ради СССР погрожують висунути свій альтернативний плян оздоровлення економіки і тим самим висловились критично про плян уряду і президентської ради.

Завершено підготову 16-го З'їзду сеньйорів УНС

Джерзі Сиі, Н.Дж. — Як повідомляє голова Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу Євген Волошин вже закінчилися приготування до 16-го З'їзду, що має відбутися на Союзівці в часі між 17-им і 22-им червня.

В неділю вечором, 17-го червня, після спільної вечері доповідь виголосить Ярослав Палилик, аптекар з Ню Йорку, на тему „Старіння і ваші ліки". Я. Палилик це випускник університету Сейнт Джеймс і власник двох аптек.

Щоб піти на руку адміністрації Союзівки, організатори З'їзду сеньйорів погодилися влаштувати свій традиційний бенкет і вишиваний баль не в четвер, 21-го червня, а перенести на день скорше, тобто, на середу. Це дозволить адміністрації Союзівки мати вільну велику залю „Веселки" на запляноаний в четвер виступ хору „Дударик" зі Львова. Концерт того хлоп'ячого хору буде ще одною атракцією для зібраних сеньйорів, однак вступ на цей концерт не є включений у реєстраційну оплату на З'їзд.

Організатори З'їзду пригадують, що всі ті, які є зацікавлені поїздкою до Ню Йорку для відвідин церкви св. Юра і Українського Музею в середу 20-го червня мусять зарезервувати місця на автобус у Марії Бобечко, телефонічно на число (216) 243-7764, або пишучи на адресу: Mary S. Bobeczko, 13971 Chippewa Trail, Middleburg Hts., Ohio 44130.

„Час вимагає об'єднання"



Оля Гнатюк в редакції „Свободи"

Джерзі Сиі, Н. Дж. (Х. Машат). — У складі делеґації від новоствореної науково-консультаційної інституції в Польщі Незалежного центру міжнародних студій до ЗСА приїхала молода українка, мґр Оля Гнатюк, яка завітала до редакції „Свободи".

Свою розповідь О.Гнатюк почала про Незалежний центр міжнародних студій, який був створений в червні минулого року при Фундації для міжнародних ініціятив з осідком у Варшаві та Кракові. Група науковців, до складу якої ввійшла Оля, як представниця української національної меншости в Польщі, приїхала до ЗСА 20-го квітня з ціллю ознайомлення з державними установами, фундаціями, дослідчими інституціями, щоб запізнатися з їх працею та досвідом. Центр займається більш практичною діяльністю, відстоює ідею мирного шляху змін в Совєтському Союзі, підтримує боротьбу Литви за незалежність, але закидає їй зайву гарячковість, брак послідовности, досвіду, поступовости змін на базі економічних перетворень. Основним принципом української політики О. Гнатюк вважає непорушність кордонів, а зокрема — польсько-українських.

Надзвичайно цікавою була розповідь О. Гнатюк про передумови та обставини, в яких було створене Об'єднання Українців в Польщі (ОУП) 25-го лютого, про діяльність українських організацій в Польщі. Велику ролю у створенні ОУП відіграло молоде покоління, згуртоване у Союзі Українських Студентів в Польщі (СУСП), яке добивалося того, щоб молоді українські інтелектуальні сили об'єдналися. „Об'єднання... Про це говорили на форумі (за круглим столом) українці в Польщі. Консолідації думки у великій мірі сприяла присутність за спільним столом посла-українця у польському соймі д-ра Володимира Мокрого, — каже О.Гнатюк. — Необхідно було створити понадконфесійну і понадпартійну авторитетну для внутрішніх і зовнішніх чинників організацію, яка б об'єднувала всіх українців в Польщі". 24-25-го лютого у Варшаві відбувся надзвичайний з'їзд УСКТ, де був поданий на розгляд проєкт статуту та багатьох інших матеріялів ОУП, головою якого став Юрко Рейко, а секретарем головного правління — Мирон Кертичак. До головного правління ввійшли також проф. М. Лесів, проф. С. Козак, ред. М. Вербовий. Була створена Фундація Об'єднання з метою підтримки розвитку українського життя у напрямку про-

(Закінчення на стор. 5-ій)

У СВІТІ

УРЯД ПІВДЕННОЇ АФРИКИ подав до відома, що є готовий розглядати питання сеґреґації в міських урядах, Південноафриканська преса цитує слова з промови у парляменті Гернуса Кріля, міністра плянування та провінційних справ, в якій він сказав: „ми є готові відійти від системи, що базується виключно на кольорі шкіри". Міністер говорив і про те, що альтернативний плян буде представлений до схвалення спеціяльно для цього призначеному комітетові.

ПРЕЗИДЕНТ ТАЙВАНУ Лі Тенґ- **гуі наявно закликав** своїх громадян до кращого спілкування з конкуренційним комуністичним урядом у Пекіні, натякаючи що це могло б бути першим кроком у можливому об'єднанні Тайвану та Китаю. Це вперше президент Тайвану публічно натякнув на бажання відкинути 40-літню політику Тайвану щодо Китаю, відому під назвою „трьох ні" — не мати офіційних контактів, не переговорювати та не йти на компроміси.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ справ 12-ти країн Европейської спільноти закінчили в Ірляндії дводенну неформальну конференцію в справі політичного об'єднання, але не могли узгіднити спільної концепції. Обговорюючи заклик Німеччини та Франції для більшого політичного об'єднання з уваги на заходи Европейської спільноти до економічної і монетарної злуки вже при кінці 1992 року, метою цієї конференції було приготовити конкретні пропозиції на шляху до цього політичного об'єднання. Узгіднення не вдалось випрацювати, бо існують основні розбіжності поміж Францією, Німеччиною і Великобританією.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ лібійського офіційного пресового аґентства, провідник Африканського національного конґресу Нелсон Мандела зустрівся під час своєї північноафриканської тури з лідером Лібії полковником **Муаммаром Кадаффі. Мандела, внук якого названий в** честь лібійського вождя, був прийнятий з великою парадою, включно 21-гарматною сальвою.

ІРАНСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО закордонних справ у неділю,20-го травня, подало до загального відома, що іранці не братимуть участи у цьогорічному паломництві цілого мусулманського світу до Мекки вже третій рік підряд, з уваги на гострі непорозуміння зі Савдійською Арабією. Іран це паломництво бойкотує вже від 1987 року, коли то понад 400, переважно шіїтських-іранців було вбито в сутичці зі загонами безпеки. Ця кривава сутичка сталася після того, як іранці, всупереч забороні Савдійської Арабії, розпочали проти-ізраїльські та проти-західні демонстрації.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА ВЛАДА вирішила в понеділок, 21-го травня, тимчасово фінансувати витрати генерала Мануеля Антоніо Норієґи на адвокатів у судовій справі, де його звинувачується у торгівлі наркотиками. Причиною прийняття такого рішення є спроба федеральної влади запобігти публічному виявленню її фінансових відносин з колишнім президентом Панами. Ген. М. Норієґа неспроможний платити своїм адвокатам тому, що американська влада „заморозила" його рахунок в банку на основі того, що гроші були отримані за нелеґальну діяльність — торгівлю наркотиками.

НА ГРАНИЦІ МІЖ ЗСА та Мехіко поблизу містДаґлас, Аріз., та Аґул-Прієта, Мехіко, американські митники та аґенти Управління по боротьбі з наркотиками виявили підземний тунель на глибині 30 футів. Офіційні чинники вважають, що цей тунель діяв протягом пів-року, за цей час з Мехіко на північ були переправлені наркотики на багато мільйонів долярів. А в протилежному напрямку — з півночі на південь — контрабандисти переправляли гроші та зброю. Довжина тунелю — приблизно 300 футів. Він починався та закінчувався в будинках, які належать мехіканському мільйонерові Рафаелові Франсіско Камарені. На американській стороні, в Даґласі, це був склад місцевого цементного заводу. Після виявлення тунелю, влади обох країн негайно видали наказ на арешт Камарени але його не вдалось відшукати. Про існування тунелю стало відомо з розмов, які кружляли в американських та мехіканських барах. Люди говорили про існування „підземної дороги", якою до ЗСА течуть ріки наркотиків. Цікаво, що поряд із цементним складом в Даґласі, куди вів кінець тунелю, знаходяться службові приміщення американської митниці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Литва: не капітуляція а вимога тактики

Про визвольний рух Литви, завершений проголошенням 11-го березня 1990 року повної суверенности з відірванням від СССР — інформовано та коментовано на сторінках „Свободи". У минулому тижні сталися там нові важливі події. Вернулася зі своєї подорожі до столиць Західньої Европи та Вашінґтону прем'єр Литви, Казимира Прунскієне і звітувала парляментові при зачинених дверях. Можна здогадатися, що в її звіті були й довірочні подробиці її розмов з француським президентом Франсуа Міттераном, канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Колем та президентом Джорджем Бушем. Названа литовська державна діячка, яку „Ню Йорк Таймс" схарактеризував, як дуже зручну дипломатку, — була назагал вдоволена вислідами своєї подорожі. Вона заявила, що коли прийняли її названі вгорі лідери вільного світу і розмовляли з нею, як із прем'єром Литви, то „де факто" визнали самостійність Литви, хоча не визнали ще „де юре".

Усі ці лідери одностайно наполягали, щоб Литва не трималася безкомпромісового самостійницького принципіялізму, а шукала такої компромісової пляґформи, яка вможливила би безпосередні розмови з Ґорбачовим. Можна здогадатися, що Казимира Прунскієне або виразно почула у Вашінґтоні, або сама зрозуміла, що не тільки Америці, але й цілому західньому таборі НАТО залежить на переговорах з Ґорбачовим про редукцію деяких родів зброї, бо це тісно пов'язане з власним державним бюджетом і з можливістю зберегти гасло „Мир і добробут". Названа литовська державна діячка зрозуміла, що американська верхівка боїться, що проблема Литви затьмарить конференцію на вершинах Буша з Ґорбачовим напередомі цього й наступного місяця й ускладнить переговори про військо і зброю. Звіт прем'єра Литви був настільки переконливий, що литовський парлямент перекреслив, як неіснуючі — кілька законів, прийнятих уже після 11-го квітня та погодився „заморозити" реалізацію виходу зі Союзу. Литовський прем'єр поїхала до Москви і мала двогодинну — першу за всю литовсько-московську кризу — розмову з Ґорбачовим. Як інформує „Ню Йорк Таймс" з 19-го травня ц.р., Ґорбачов гороїжився і далі вимагав відкликання рішення Литви про вихід із Союзу. Він погрожував дальшими санкціями, але не вимагав уже ліквідації маніфестаційної самостійницької декорації будинку парляменту у Вільнюсі. Найбільшим успіхом литовського прем'єра була її довга розмова з державним секретарем Джеймсом Бейкером в американській амбасаді у Москві. Коли вона заявила Бейкерові, що боїться, щоб Ґорбачов не зрозумів тимчасового „замороження" литовської самостійности, як капітуляції Литви і її поворот під супремацію Москви, Бейкер відповів: „Справа Литви не є внутрішньою справою Совєтського Союзу, а справою міжнародною". Очевидно, так дивляться на проблему Литви й усієї Прибалтики Буш, Міттеран і Коль, — всі вони разом із британською Марґарет Тачер устійнюють напрямні спільної політики.

Литовський парлямент послухав прем'єра і тимчасово „заморозив" постанову про вихід із СССР. Це не була капітуляція, це була тактика, яку продиктувала існуюча ситуація, — а її продиктував політичний реалізм. Політологія чітко відрізняє ідею, політику і тактику. Державні народи не задумуються над ідеєю, вона не грає актуальної ролі, бо вона схоплена конституцією, на сторожі якої стоїть голова держави, парлямент і незалежний суд. У недержавних народів ідея — найголовніша річ, бо вона визначає остаточну ціль, до якої має змагати нація. Але й тут керівники визвольного руху мусять рахуватися з кожночасними умовинами і достосовувати до них тактику, не вирікаючись ідеї. Хто у політиці не визнає тактики, себто діяння відповідно до обставин, той узагалі не є зрілим політиком. Принципіялізм існує у відношенні до ідеології. Реалізм — у відношенні до тактики. Лех Валенса з гуртом польських активістів майже вісім літ намагалися вирватися з-під диктату Москви, поки — користуючися різною тактикою — це удалося. Суходільний китайський уряд прийняв у відношенні до руху за демократизацію політики репресій військом і поліцією. Він не признає, що у відношенні до демократичної опозиції можна стосувати щось інше, як тільки гострі репресії. Покищо це вдається, та на довшу мету — ця політика самогубна.

Вчімося на успіхах і невдачах різних чужих народів. У Литві величезна більшість народу — це національно і державно свідомі люди. Може саме тому уряд і парлямент пішли на споводні поважні поступки Ґорбачову, бо так диктували обставини і цього хотів демократичний Захід, який визнав, що повернення Литві її пограбованої самостійности — це не совєтська, а міжнародна проблема.

Микола Бараболяк

ПЛАЧИНДИН ПЛАЧ

У демократичних системах аналіза виборів, їх підсумки та підготова до наступних — то чи не серце політичного процесу. Нам іноді навіть тут досадно як бачимо, що конґресмен щойно вийшов у виборах, а вже готується до наступних. Мали ми вибори в Україні. Та найдете багато з іхньої аналізи в наших періодиках? Очевидно там нарікання на злочинні дії апаратчиків, які намагались усіми способами взяти верх у виборах. Та про це навіть не варто розписуватись, бо явище це більш чим нормальне, що партійна кліка буде робити все, щоб утриматись при владі. Все ж виборча система давала деяку змогу боротись із тим. Виборці мали змогу у першій рунді відкинути накинених їм кандидатів, і в повторних виборах вибрати як не свого, (так був вибраний Д. Павличко у Тернопільщині), то принаймні такого, який рахувавсь би більше з настановами виборців. Ми до деякої міри вдоволились вислідом останніх республіканських виборів, бо „виграли" у Галичині, добули менш більш четвертину мандатів у республіці у цілому, що дає можливість виносити вимоги та розоблачувати злочинців із трибуни, парляменту, але то і все. А аналіза виборів конечна, коли бажаємо перемоги над нинішньою системою в Україні.

У „Літературній Україні" друкуються образи з минулих виборів, може десь у неформальних виданнях де що пишеться про це, але якихось поважніших голосів на цю тему, покищо на бачу. Тому з великим інтересом прочитав у „Літературній Україні" у числі з 4-го травня ц.р. довшу статтю письменника Сергія Плачинди, який безуспішно кандидував на депутата УССР у Обухівській виборчій окрузі. Там переміг перший секретар кагарлицького райкому КПУ Валентин Швець.

Ця виборча округа (Обухів, Кагарлик, Трипілля) це виборча одиниця у південній частині метропольного Києва, отже так сказати в серці України. Коли демократичний кандидат не вийшов там, то що мовити про східні і південні країни? Ось що пише Плачинда про причини його неуспіху: „По перше — три кілограми цукру. Кожний кагарличанин одержав їх перед виборами — і це найвирішальніший пункт виборчої плятформи мого суперника Швеця. (Епізод: баба питає: „Добрий день діти, на кого мені голосувати." Ось оцей бабусю, дає людям по три кілограми сахару, а цей писатель хоче спустити Канівське море, щоб голо було скрізь"). По друге: страх, невидимий, але повсюдний і отруйний, як радіяція, найболючіший спадок сталінізму і брежнєвізму"... Третє: „Пропаганда чиновницької раті". Автор подає багато прикладів такої подлої поведінки його політичних суперників (а виставила партія чотирнадцять їх) і м.і. такий: „Ідемо до Ржишева. По дорозі зупинилися пообідати в Стайках. Коли сідали до машин підбіг до нас місцевий житель — інвалід Василь Лилик і дуже збуджений каже: Сергію Павловичу, який я щасливий бачити вас живим. Ось тільки що передала по нашому сільському радіо, що Плачинда лежить з інфарктом у лікарні і за нього вже не варто голосувати"...

Або такі інспіровані владою запити на зустрічах із виборцями: „Сергію Петровичу! Чи правда, що ви під час зустрічі з працівниками київського картонно-паперового комбінату сказали: „Я б одразу вислав росіян із України на нечорноземи". На іншій стрічі з виборцями після викладу його програми, де Плачинда говорив про націоналізацію підприємств союзного підпорядкування, про економічну і політичну самостійність України, встає виборець і кидає Плачинді в лице: „Вот вы зовете нас к национализму!" І враз аудиторія принишкла. Хоча проголошено наглу брехню, але всі завмерли: названо-бо страшне слово, яке паралізує нас, гнітить нас з року 1930 — від процесу СВУ. Відтоді воно стало не лише страховидлом, а й смертельною небезпекою... бо скільки мільйонів душ синів і дочок України поховано під тим тяжким словом, що велетенською чавунною брилою налягло на груди України!

(Закінчення на ст. 6-ій)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Проблеми екології та катастрофа в Чорнобилі

А чи можна собі уявити, щоб представник совєтського уряду кілька місяців пізніше на засіданні Міжнародної комісії атомової енерґії у Відні та ще й сам керівна людина атомових станцій у СССР, проф. Валерій Леґасов, міг подати цілком фальшивий репортаж про катастрофу в Чорнобилі. Той сам Леґасов у 1988 році на смертному ложі признався до вини та жалував за свій вчинок. Зрештою він сам помер з невияснених причин, як це подавали журналістичні вістки.

На кількакратне домагання доперва після року большевицький уряд допустив двох представників з Міжнародної аґенції атомової енерґії у Відні, професорів Г. Беткса та М. Розена на коротку їх інспекцію у Чорнобилі.

Не дав теж міродатних інформацій д-р Ґейл, молодий лікар який за протекцією відомого американського мільярдера та приятеля Сталіна та всіх найвищих комуністичних достойників, Гаммера дістався до СССР як єдиний чужинець, спеціяліст трансплянтації кістного мозку. Його запросило Українське Лікарське Товариство Північної Америки до Ню Йорку з проханням подати авторитетну інформацію про Чорнобильську катастрофу осінню 1986 року. На жаль, і д-р Ґейл видно був зобов'язаний до засекречення наслідків чорнобильської катастрофи і жадних поважніших інформацій на цьому зібранні в Українському Інституті Америки не подав. Доперва докладніші дані про Чорнобиль він подав цього року у Нюарку, Н. Дж, про що була згадка у „Свободі" Дещо дивно, що чужинець і лікар зобов'язався до такої „таємниці" навіть перед своїми професійними колеґами.

Але, на щастя, часи змінилися. Завдяки нашим провідникам громадянам і діячам „Руху" та Т-ва „Зелений Світ" політичні умови на Україні на щастя змінились. Провідні люди Зеленого Світу під проводом видатного лікаря-громадянина, д-ра Юрія Щербака та його заступника, директора департаменту біофізики та радіології Української Академії Наук, д-ра Дмитра Гродзінського та цілого ряду інших наукових та громадських провідних людей працюють вже сьогодні в тому напрямі, щоб докладніше простудіювати всі ці проблеми й наслідки чорнобильської катастрофи для нашого народу та повести особливо освідомлюючу роботу, як ще тепер оберігатись від можливих пошкоджень радіоактивних тіл чи нуклеїдів, які довгими роками із засміченої ними України будуть діяти на людей і на тварини, що живуть на таких теренах, а рівночасно з пропаґандивно-профіляктичною роботою серед населення будуть могти зібрати бодай приблизно правдиву статистику захворінь та смертних випадків серед нашого народу з приводу впливів радіяції, зокрема теж й генетичних аномалій новонароджених серед довгих поколінь.

Тут також насувається на думку розвиток екології в Україні, яка особливо цього року масово захоплює народ в Америці та й у цілому світі. Ця проблема має велике значення теж в Україні та вимагає фахової та довголітньої праці, щоби ще врятувати нашу родючу землю, ріки, ліси та повітря для майбутніх поколінь нашої України.

А як же мається ця проблема у нас, серед українців діяспори. Не думаю чи є чим хвалитись, хіба тим, що наша громада відозвалась жертвенно на допомогу „Рухові", а зокрема на допомогу дітям — жертвам Чорнобиля. Проте широкого відгуку чорнобильської катастрофи серед нашої громади не було, хоч безпосередньо після вибуху автор цих рядків помістив дві статті на тему можливих пошкоджень радіяцією, було поміщене інтерв'ю в тій справі ред. О. Кузьмович, та передовиця у „Свободі" ред. Івана Кедрина. Але на це більшого відгуку не було. Ми помолилися в наших церквах і заспокоїлися. Поза однією доповіддю на терені Ню Йорку, навіть Мистецький Клюб не зорганізував досі якогось одного інформаційного викладу в цій справі. Не було теж ні одної поважної наукової конференції в справі Чорнобиля, крім одної у Філядельфії на терені УКУ і св. Софії. А нам таки треба тут на терені Америки кричати.

І хоч безпечний і ситий світ не дуже прислухається до „голодного", хоч би згадати тепер досить байдужу та стриману поставу до проблеми невеликої Литви, то все таки про Чорнобиль треба нам кричати та бодай частину населення Америки прихилити до нашої екологічної катастрофи в Україні, що може помогти у прихильності та жертвенності деяких американців на нашу допомогу Україні, зокрема жертвам Чорнобиля. Ще й досі немає в нас інформаційної брошури англійською мовою в справі чорнобильської катастрофи, яку можна було використати в часі многолюдних маніфестацій та відзначень „Дня Землі".

Вже тепер наші наукові кола повинні подумати про ширшу наукову розвідку про Чорнобиль та наслідки для України та її народу чужими мовами, щоб крім Голодового Голокосту в Україні довести ще світові про другий-радіяційний. Думаю, що тепер це буде легше зробити спільно з науковцями та безпосередніми обсерваторами й дослідниками в Україні. І тому, одверто скажу, я не був задоволений з останньої конференції наших науковців у залі НТШ, яка займалась далекими питаннями екології, а не говорила про проблеми Чорнобиля, які близькі нашому народові та такі жахливі для нього — сьогодні та протягом довгих поколінь.

Святослав Караванський

ЧИ ЦЕ НОВИЙ ПРАВОПИС?

Існування двох українських правописів — у діяспорі та в СССР — це наслідок політики етноциду, якому з початку 30-их років і до останнього часу було підпорядковано культурне життя України.

Замість Українського правопису 1929 року, розробленого Всеукраїнською Академією Наук, в Україні було запроваджено правопис, основне завдання якого було максимально — всупереч мовній практиці й традиціям — наблизити українську мову до мови російської. Правопис же 1929 року базувався на реальних самобутніх рисах української мови, незалежно від будь-яких впливів.

Головна заслуга Правопису 1929 року полягала в тому, що його укладено з урахуванням двох реально наявних в Україні варіянтів української мови: східнього (наддніпрянського) та західнього (галицького). Принцип соборности був керівним принципом укладачів правопису 1929 року і цей принцип пройшов випробу часом. Українці вільного світу — і східнього і західнього походження — визнали цей правопис єдино можливим правописом для своїх культурних потреб. Минули десятки років, а принцип соборности, покладений в основу Правопису 1929 року виправдав себе. Навіть ряд наявних у цьому правописі недоліків не може применшити його ваги в історії розвитку й вироблення української мови, а також його значення для вільного українства, яке стало єдиним середовищем, де не було, і не могло бути, прийнято рис, штучно накидуваних українській мові в СССР.

У численних статтях вільних українців перераховано найбільш кричущі прогріхи підсовєтського правопису, які суперечать духові української мови:

1. Переклад латинського H літерою Х, а не Г: Хельсінкі (Гельсінкі);

2. Переклад грецької 'тети' літерою Ф, а не Т. кафедра (катедра);

3. Переклад звуків ІА як ІА, а не ІЯ: комедіант (комедіянт);

4. Переклад німецького EI як ЕЙ, а не АЙ; Ейнштейн (Айнштайн);

5. Переклад англійського W як Y, а не В: Уолф, Уайт (Волф, Вайт);

6. Штучне ствердження Л у словах лампа, плац, колорит (лямпа, пляц, кольорит);

7. Переклад деяких грецьких слів відповідно до російських норм: кризис, тезис, генезис (криза, теза, генеза);

8. Закінчення родового відмінку -сті замість -сти у словах жіночого роду: повісті, честі (повісти, чести);

9. Неправильне відмінювання прізвищ: праця Швеця, Гриньківа, Гончара (праця Шевця, Гринькова, Гончаря);

10. Неправильні назви міст й утворених від цих назов прикметників: Ровно, Прилуки, перемишльський (Рівне, Прилука, перемиський);

11. Невідмінювання слів кіно, бюро, метро, які відмінюються;

12. Невластиві українцям форми: Європа, євнух, єпархія, Іспанія, (Европа, евнух, епархія, Еспанія);

13. Неправильне відмінювання числівників: семидесяти (сімдесяти).

Цей далеко не повний перелік — не згадано ряд інших істотних правописних ляпсусів — дає уявлення про ті штучно накинуті нашій мові риси, які належить усунути з метою відродження української культури.

Останні вістки про культурне й національне піднесення в Україні, й зокрема повідомлення про створення комісії для перегляду українського правопису породили серед вільних українців надію, що новий український правопис виправить десятиліттями прищеплювані українській мові невластиві їй риси. Дехто навіть був схильний рекомендувати діяспорі з виходом нового українського правопису перейти на цей новий правопис.

І от переді мною київський журнал „Українська мова й література в школі" ч. 2, 1990 року. Журнал містить статю Б. Ажнюка „Український правопис в оновленому виданні", де описано головні риси нового українського правопису.

Насамперед автор статті робить таке повідомлення: „Правописна комісія АН УССР..., на свому засіданні 31 жовтня 1989 року ухвалила повернутися до використання літери Ґ в таких... словах, як аґрус, ґазда, ґандж...". Іде перелік слів, серед яких нема слів ґрунт, ґонт, ґуля. (Можливо, що список неповний). Далі автор пише: „У власних назвах іншомовного походження етимологічний звук Ґ у вимові й на письмі передаватиметься традиційним Г, проте збереження Ґ у вимові не вважатиметься порушенням орфоепічної норми".

Іншими словами, літеру Ґ обмежено до вжитку у яких кількох десятках слів. Щождо географічних назв і прізвищ, то там має й далі писатися Г: Біг Бен (Біґ Бен), Грім (Ґрім), Гаага (Ґаґа).

Постає питання, навіщо літера Ґ в українській абетці, щоб її й далі не використовувати? На мою думку, укладачі правопису (або, вірніше, ті, хто давав їм настановчі директиви) погодилися на запровадження літери Ґ для заспокоєння громадськости в Україні й діяспорі, і заразом зробили все, щоб написання імен та географічних назв в українському правописі нічим не відрізнялося від російського узвичаєного написання, яке не відтворює природного звучання чужих назв.

Запровадження літери Ґ в українському правописі мало б повернути належне місце й літері Г, яку досі у багатьох словах замінювано літерою Х (напр. Хельсінкі). Аж ні. Автор нічого не говорить про проблему Г-Х, але з наведених у статті прикладів (Бетховен) ясно, що про повернення літері Г її природних функцій новий правопис не подбав. Слова Гельсінкі, Гантер, Гофман і далі писатимуться Хельсінкі, Хантер, Хофман. Комісія подбала, щоб у написанні власних імен не було жодних розбіжностей з російським правописом.

З 13 перелічених мною пунктів лише один (про літеру Ґ) було частково розв'язано укладачами нового правопису.

Якби головна мета членів Правописної комісії АН УССР була б сприяти самобутньому розвиткові української мови відповідно до її фонетичних та орфоепічних особливостей, то згадані 13 русифікаційних рис в українському правописі було б переглянуто.

Наслідки праці правописної комісії АН УССР зайвий раз доводять, що мовознавці, які перебувають під тиском партійного апарату не спроможні виробити справді самобутній і незалежний український правопис, бо апарат цей дбає не про розвиток української мови, а про її максимальне наближення до мови російської, і славнозвісна перебудова у цій політиці нічого не змінила.

Важко собі й уявити, щоб культурна українська діяспора могла б перейти на цей „новий" із старою малоросійською бородою правопис.

Богдан Певний

ПРО Я. ГНІЗДОВСЬКОГО І ЙОГО ПОВОРОТ В УКРАЇНУ

III.

Космополітичний Ню Йорк, світова „мистецька біржа", не привітав Гніздовського відкритими обіймами. Гордовиті власники ґалерій байдуже дивилися на вирізки прихильних до нього рецензій у провінційних Міннеапольських газетах. Збентеженому мистцеві довелося тяжко боротися з життям, але бажання стати професіоналом, віддатися повністю творчим замислам, ніколи не покидало його. Тоді 35-літній Гніздовський своє складне становище пояснював тим, що був одночасно замолодий і застарий. Замолодий тому, що як мистець ще не мав виробленої репутації, яку вже мали його ровесники, а застарий тому, що закінчив мистецькі студії в Европі і вчителі не могли підтримати свого вихованця так, як це буває. Коротше кажучи, він був цілком зданий на себе самого і на своє мистецтво.

У Ню Йорку, в Південному Бронксі, у неопаленій кімнаті Гніздовський жив життям ченця-аскета. Власноручно змонтував піч для випалювання кераміки, вживав мішки замість полотна під олійні картини, лінолеум замість дерев'яних дошок для естампів, дешеві матеріяли для скульптури. Як заробляв тоді Гніздовський на прожиток залишається досьогодні нерозв'язаною таємницею. Одне є певне — його бюджет був мінімальний. Але матеріяльні труднощі були лише малою крихтою великої духової кризи сумнівів, яку переживало його мистецтво. Своєю протилежністю його ранні суворо академічні картини і наче створені у середньовіччі дереворізи, суперечили з бурхливою сучасністю, яка вимагала не знання ремесла, а сенсаційного штукарства. Був це для Гніздовського тяжкий, переломовий час, який ласкавіші біографи називають „роками шукань", маючи на увазі 1950-1960 роки, намагання за всяку ціну перестати були „недільним" малярем, а стати незалежним професіоналом, у дослівному розумінні цього визначення.

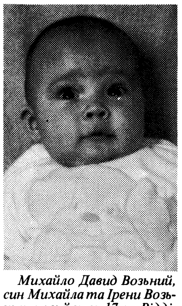
Усвідомивши „назадництво" своєї творчости, Гніздовський свідомо покинув стильові здобутки свого реалістичного минулого, кинувся шукати виходу. У нас, коли в Америці процвітали абстрактний експресіонізм і безпредметне мистецтво, одчайдушні спроби Гніздовського іти у крок з оточенням нагадували скоріше протест проти дійсности, його участь у ній здавалося неприродною. Гніздовський починав від сюжету і предмету, хоч старався їх збіднити і приховати, наче соромлячись їх розповідности і матеріяльности. Його олійні полотна вагалися поміж декоративними до крайности спрощеними формами і фовістичним еспресіонізмом, насиченим філософсько-релігійними символами.

За чотири роки наполегливої праці в Ню Йорку Гніздовський відважився влаштувати свою першу персональну виставку у Вард Еґґленстон ґалерії. На ній він експонував олійні картини, кераміку і скульптуру малих форм. Спроби у кераміці та скульптурі залишилися лише спробами і він їх облишив. Хоч на виставці не було станкової графіки, найпомітнішими у його працях були графічні елементи: двовимірність, виразні контурні лінії, заповнені одностайними кольорами площини, відсутність малярської модуляції барв. Самозрозуміло, від нюйоркської критики, строгої і примхливої, а не завжди зрозумілими сторонніми впливами і зацікавленнями, перенасиченої надпродукцією, не можна було сподіватися чогось надзвичайного, але, що найважливіше, Гніздовський не пройшов непоміченим. На американські умови це був уже успіх.

У пошуках за новими джерелами для своєї творчости, 1956 року, Гніздовський рішився на черговий крок у невідоме — поїхав до Парижу, де затримався неціліх два роки.

Паризькі урбаністичні краєвиди Гніздовського вирізнялися зумисною, сильною загостреною перспективою вулиць, вирівняними рядами однакових будинків і під лінійку стриженими деревами. Вони виявляли радше графічні, ніж малярські тенденції, — хоч, як і раніше, обведені чорними лініями площини, колись виповнені яскравими кольорами, тепер були заповнені скупою гамою сіризни. Були такі, що дошукувалися в нього посторонніх впливів тоді популярного в Парижі та поза ним молодого французького мистця Бернара Бюфе. Крім урбаністичних пейзажів були у Гніздовського композиції, присвячені життю паризьких підземних залізниць, а після повернення до ЗСА — нюйоркських. Власне, тут усупереч до обезлюднених пейзажів, які становлять велику частину паризької його творчости, поступово з'являється людина. Здебільша це юрби людей безликих, самотніх, позбавлених індивідуальностей, начебто перенесених від Франца Кафки. У них критика добачала віддзеркалення нашої доби автоматизму, де людина втратила свою індивідуальність; пояснювала, що повторені однакові постаті — це складові частини людського мотлоху, які є невільниками технології і вже неспроможні на емоційність; відчувала гумор, хоч такий, що не розважає, а примушує замислитися над своїм життям, пізнати своє зображення серед заморожених і байдужих облич з духовною порожнечею. До цього „стилізованого реалізму" людської самотности і насильства технології над природою можна додати багато дечого, створеного вже пізніше на американському ґрунті, хоч, порівнюючи до праць з Парижу, нюйоркські вирізняються більшою барвистістю і життєрадісністю, побудовані вони на зударах сучасного з минулим, природи з технологією — протилежних курйозах сьогодення.

Продовження буде.



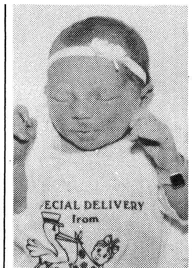
Михайло Давид Возьний, син Михайла та Ірени Возьних, новий член 17-го Відділу УНСоюзу в Чікаго, Ілл. Вписали свого внука Михайла Давида в члени УНСоюзу дідо і бабуня Михайло та Ніна Возьні.



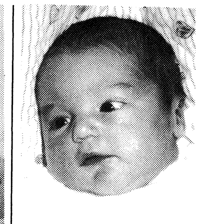
Микола Доманський, син Юрія та Галини Доманських, новий член 170-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж. Вписли свого внука в члени УНСоюзу дідо і бабця Тадей і Ольга Доманські.

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

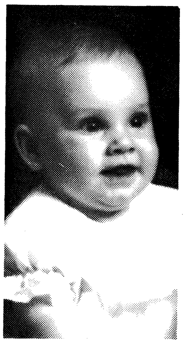
У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північноамериканському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.



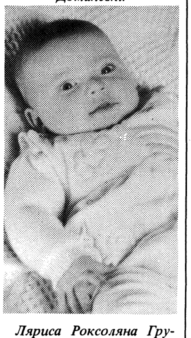
Лярисса Ірена Копчак, доня Михайла та Юлії Копчаків, наймолодша членка 379-го Відділу УНСоюзу в Чікаго, Ілл. Вписали свою внучку Лярису в члени УНСоюзу Станислав та Ірена Копчаки.



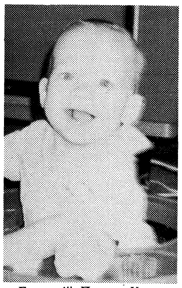
Олександра Марія Пук, доня Володимира і д-р Ляриси Маркевич, нова членка 423-го Відділу УНСоюзу в Чікаго, Ілл. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Олександер і бабуня Анна Маркевич.



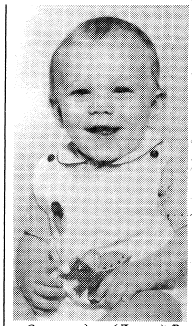
Діяна Андрея Раковська, доня Оксани та Ігоря Раковських, нова членка 194-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, Н.Й. Вписали однорічну Діяну в члени УНСоюзу її бабуня та дідо Зіна та Ігор Раковські.



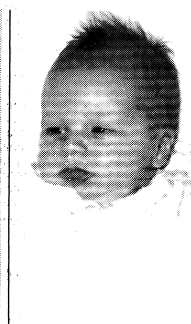
Ляриса Роксоляна Грубі, доня Яреми та Христини Карпяк Грубих, наймолодша членка 473-го Відділу УНСоюзу в Монтреалі, Квебек, Канада. Вписали свою внучку Лярису Роксоляну в члени УНСоюзу дідусь і бабця Степан і Мирослава Грубі.



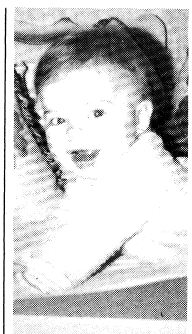
Григорій Петро Хоманчук, син Ярослава та Петрусі Хоманчук, новий член 5-го Відділу УНСоюзу в Асторії, Н.Й. Вписали свого внука Григорія Петра в члени УНСоюзу його дідо Микола Хомачук, колишній секретар 5-го Відділу та колишній головний радний УНСоюзу.



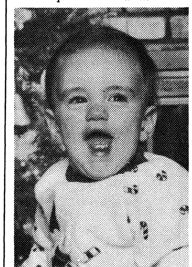
Олександер (Лесик) В. Мельникович, син Андрія і Деббі новий член 25-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж. Вписав свого внука Лесика в члени УН Союзу дідо д-р Юрій Мельникович.



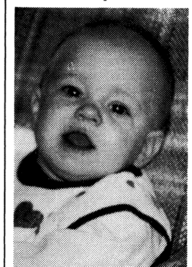
Річард А. Пейдж, новий член 271-го Відділу УНСоюзу в Елмайра, Н.Й. Вписав його в члени УНСоюзу батько Джозеф Пейдж. Річард це четверта ґенерація українців-союзовців, народжених в Америці.



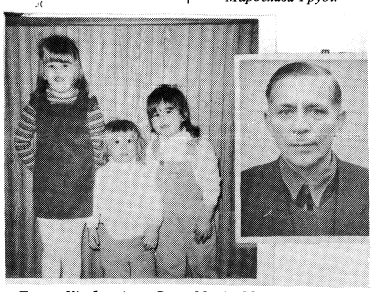
Марко Іван Лянг, новий член 374-го Відділу УНСоюзу в Бостоні, Масс. Вписали свого внука Марка в члени УНСоюзу дідусь і бабця Роман і Трауді Василенко.



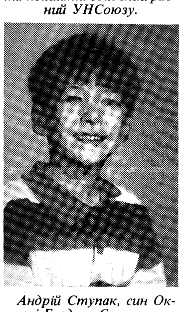
Степан Михайло Яремчук, син Івана та Джейн Яремчук, новий член 320-го Відділу УНСоюзу в Балтиморі, Мериленд. Вписали свого внука Степана Михайла в члени УНСоюзу дідусь і бабуся Степан та Анна Яремчуки.



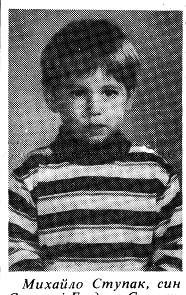
Надія Анастазія Ева Марущак, доня Василя Ігоря та Бригіди Марущак, нова членка 42-го Відділу УНСоюзу в Пассейку, Ню Джерзі. Вписав свою внучку в члени УНСоюзу дідо Василь Марущак.



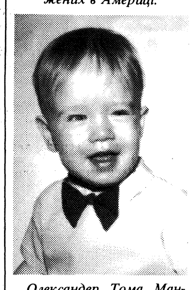
Теша, Кімберлі та Раєн Марія Монтгомері, нові членки 271-го Відділу УНСоюзу в Елмайра, Н.Й. Поруч них їх прадід Теофіл Коссак, який вписав їх усіх в члени УНСоюзу.



Андрій Ступак, син Оксани і Богдана Ступак, новий член 445-го Відділу УН Союзу в Вінніпеґу, Манітоба, Канада. Вписав свого внука Андрія в члени УНСоюзу дідо Володимир Костюк.



Михайло Ступак, син Оксани і Богдана Ступак, новий член 445-го Відділу УНСоюзу у Вінніпеґу, Манітоба, Канада. Вписав свого внука Михайла в члени УНСоюзу дідо Володимир Костюк.



Олександер Тома Мандич, син інж. Ігоря і Діяни Мандич, наймолодший член 371-го Відділу УНСоюзу в Ньюарку, Н.Дж. Вписала свого внука Олександра Т. в члени УНСоюзу інж. Євген і Наталія Змий.



Джейсон В. Терещенко, син Володимира та Діяни Терещенко, новий член 17-го Відділу УНСоюзу в Чікаго, Ілл. Вписали свого внука Джейсона в члени УНСоюзу дідо та бабуня Михайло і Ніна Возьні.



Три брати — три члени УНСоюзу: Степан, Данилко і Маркіян Стахів, сини Ярослава і Мирослави Левенець-Стахів. В члени УНСоюзу, Відділу ч. 5 в Асторії, Н.Й., вписали їх бабця і дідусь Софія і Володимир Левенець.



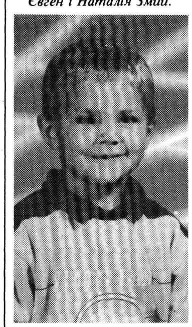
Аманда Чіррі (4 роки) та Мішел Чіррі (2 роки), діти Христофера та Христини Чіррі, нові члени 200-го Відділу УНСоюзу в Озон Парку, Н.Й. Вписали свої внучки в члени УНСоюзу дідо Михайло та бабця Анна Новосад.



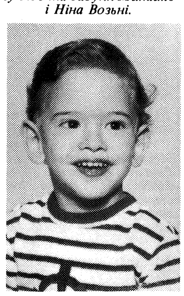
Меланія Вібе, доня Анни та Рока Вібе, нова членка 445-го Відділу УНСоюзу у Вінніпеґу, Манітоба. Вписала свою внучку Меланію в члени УНСоюзу бабуня Анна Недокус.



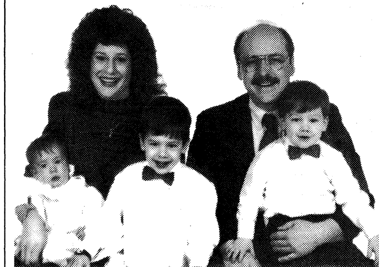
Анджела Вібе, доня Анни та Рока Вібе, нова членка 445-го Відділу УНСоюзу у Вінніпеґу, Манітоба. Вписала свою внучку Анджелу в члени УНСоюзу бабуня Анна Недокус.



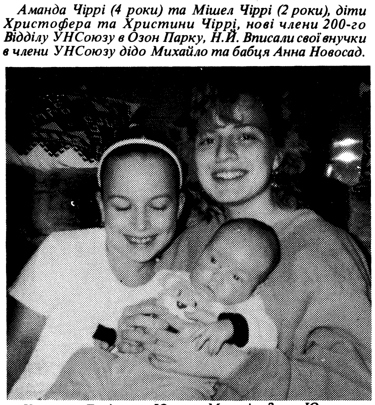
Григорій Вібе, син Анни та Рока Вібе, новий член 445-го Відділу УНСоюзу у Вінніпеґу, Манітоба. Вписала свого внука Григорія в члени УНСоюзу бабуня Анна Недокус.



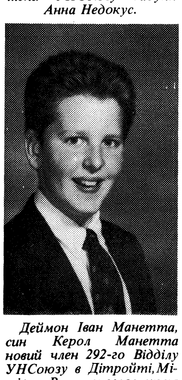
Андрійко Аббасі, син Лідії та Ашура Аббасі, новий член 17-го Відділу УНСоюзу в Чікаго, Ілл. Вписали свого внука Андрійка в члени УНСоюзу дідо та бабуня Ярослав і Анна Билені. Ярослав Билень є секретарем цього 17-го Відділу УН Союзу.



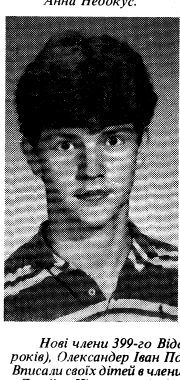
Апріл (2 рочки), Іван (4 рочки), та Павло (6 рочків) Ващуки, нові члени 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен, разом з батьками Евелін та Рональдом Ващуками. Вписала своїх внучат у члени УНСоюзу їх бабуня Анастазія Ващук.



Наталія Богданна Юшак, Меланія Зеня Юшак та маленький Михайло Петро Іван Юшак, діти Зенона та Дарії Юшак, нові члени 200-го Відділу УНСоюзу в Озон Парку, Н.Й. Вписали своїх внуків в члени УНСоюзу дідо та бабця мгр Михайло та Михайлина Баран.



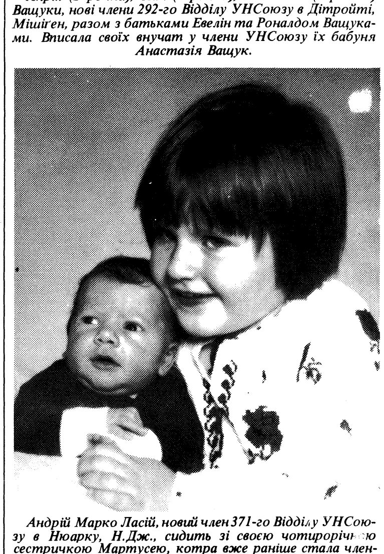
Деймон Іван Манетта, син Керол Манетта новий член 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен. Вписали свого внука Деймона Івана в члени УН Союзу бабуня Анастасія Ващук.



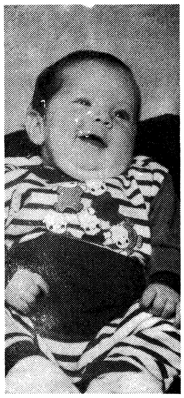




Нові члени 399-го Відділу УНСоюзу „Леви" в Чікаго, Ілл., Андрій Полюхович (15 років), Олександер Іван Полюхович (12 років) та Ляриса Марія Полюхович (10 років). Вписали своїх дітей в члени УНСоюзу Іван Полюхович, колишній чільний змагун УАСТ „Леви", а пізніше кількакратний голова цього Товариства, та Роксоляна Полюхович, відома діячка суспільної праці в жіночих організаціях на терені міста Чікаґа. Самі батьки є членами УНСоюзу від 1974-го року.



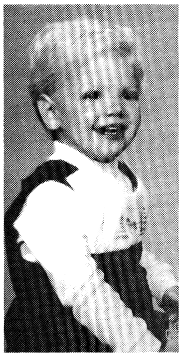
Андрій Марко Ласій, новий член 371-го Відділу УНСоюзу в Ньюарку, Н.Дж., сидить зі своєю чотирорічною сестричкою Мартусею, котра вже раніше стала членкою УНСоюзу. Свого сина Андрія, як і раніше Мартусю, вписали в члени УНСоюзу батьки інж. Анатолій і Роксоляна Ласій.



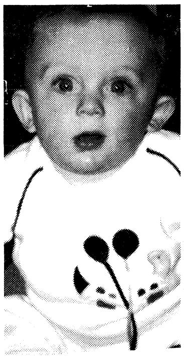
Григорій Петро Щерба, син Євгена і Дебі Щерба, внук Петра та Ірени Щерба, які взяли для нього каледжову грамоту у Відділі УНСоюзу ч. 173, у Вілмінґтоні, Дел., в якому дідуньо є секретарем.



Льорен Адріяна Вілліямс, доня Роберта і Марти Вілліямс, нова членка 170-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н.Дж. Вписали свою внучку Льорен Адріяну в члени УНСоюзу бабця і дідо Стефанія та Іван Цьолко.



Михайло Баджер, син Роберта та Марії Баджер, новий член 13-го Відділу УНСоюзу у Вотервліт, Н. Й. Вписали свого внука в члени УНСоюзу дідо і баба Василь і Февронія Кошикар.



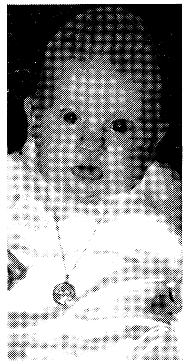
Матвій Д. Кліффорд, син д-ра Бредлі та д-р Соні Кліффорд, новий член 183-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Міш. Вписав свого внука в члени УНСоюзу д-р Зеновій Стельмах, члени родини якого є членами УНСоюзу.



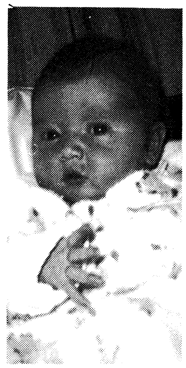
Маркіян Роман Купчинський, син Романа та Оксани Купчинських, новий член 25-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н.Дж. Вписала свого внука Маркіяна Романа в члени УНСоюзу баба Марія Савчак, секретарка 25-го Відділу УН Союзу.



Андрій Матвій Яворський, син Юрія та Ляриссі Яворських, новий член 3-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. Вписали свого внука Андрія Матвія в члени УНСоюзу бабуня Йосифина Яворська.



Петро Яків Ґербеґі, син Христини та Доналда Ґербеґі, новий член 269-го Відділу УНСоюзу в Екстон, Па. Вписали свого сина Петра в члени УНСоюзу Христина Ґербеґі, яка є секретаркою цього Відділу.



Христина Мішел Ковч, доня Марії Анни та Юрія Ковч, нова членка 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Володимир і бабуня Тессі Ювзяк.



Христина Міщенко, доня Юрія та Вікторії Міщенко, нова членка 3-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.



Наталія Міщенко, доня Юрія та Вікторії Міщенко, нова членка 3-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.



Лавра Марія Фінлі, доня Марії та Ґордона Фінлі, нова членка 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен. Вписали свою внучку Лявру Марію в члени УН Союзу бабця Тамара та Дідусь Андрій Сисак.



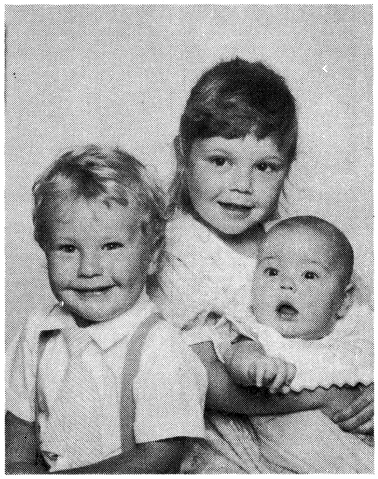
Наталія Кренціґлова, доня Йосифа та Ґені Кренціґлова, нова членка 423-го Відділу УНСоюзу в Чікаґо, Ілл. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Микола та бабуня Анна Кренціґлови.



Тереса Кренціґлова, доня Йосифа та Ґені Кренціґлова, нова членка 423-го Відділу УНСоюзу в Чікаґо, Ілл. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Микола та бабуня Анна Кренціґлова.



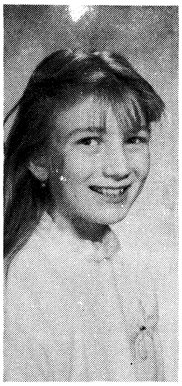
Софія Галина Майстренко, нова членка 3-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н.Дж. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу Лев і Галина Майстренко.



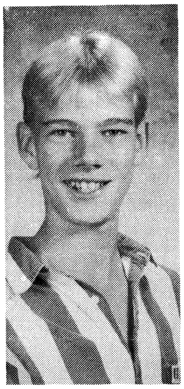
Володимир (Володя) Литвин, син Миколи та Валі Литвин, це наймолодший член 116-го Відділу УНСоюзу в Трентоні, Н.Дж. На світлині маленький Володя разом із сестричкою Адріянною та братчиком Олександром. Всіх їх вписали в члени дідо Микола Щурук та батьки Микола і Валя Литвин.



Джіммі та Андрея Аллен, діти Анни та Джеймса Аллен, нові члени 292-го відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен. Вписали своїх внуків у члени УНСоюзу Ольга та Юрій Руб, який є предсідником 292-го Відділу УНСоюзу.



Тетяна Марія Стахів, доня Бориса та Оксани Стахів, нова членка 200-го Відділу УНСоюзу в Озон Парку, Н.Й. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо мґр Михайло Баран та бабця Михайлина Баран.



Тиміш Михайло Стахів, син Бориса та Оксани Стахів, новий член 200-го Відділу УНСоюзу в Озон Парку, Н.Й. Вписали свого внука Тимоша в члени УНСоюзу дідо мґр Михайло Баран та бабця Михайлина Баран.



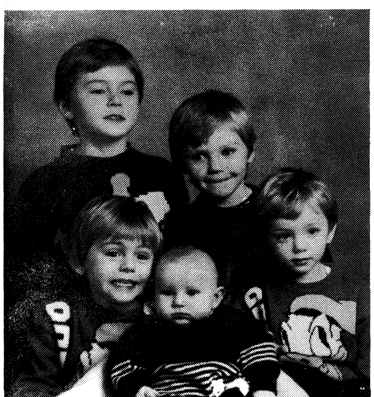
Матей Іван Ващук, син Євгена та Керол Ващук, новий член 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен. Вписала свого внука Матея Івана в члени УН Союзу бабуня Анастазія Ващук.



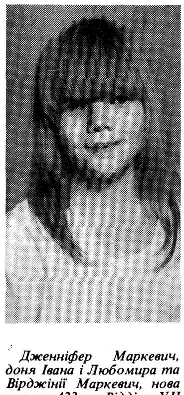
Емілія Олеся Ващук, доня Євгена та Керол Ващук, нова членка 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мішіґен. Вписала свою внучку Емілію Олесю в члени УН Союзу бабуня Анастазія Ващук.



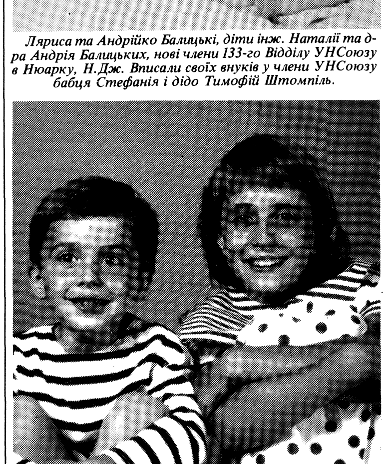
Ляриса та Андрійко Балицькі, діти інж. Наталії та д-ра Андрія Балицьких, нові члени 133-го Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н.Дж. Вписали своїх внуків в члени УНСоюзу бабця Стефанія і дідо Тимофій Штомпіль.



Андрій Тарас Пужик, син Анни і Степана Пужиків, новий кількамісячний член 194-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, Н.Й. Вписали його в члени УНСоюзу бабуня і дідо [illegible] та Михайло Мацьопи. Андрійко є наймениим [illegible] союзової родини, бо вже раніше членами стали його брати Степан, Тарас, Михайло і Богдан.



Дженніфер Маркевич, доня Івана і Любомира та Вірджинії Маркевич, нова членка 423-го Відділу УН Союзу в Чікаґо, Ілл. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Олександер та бабуня Анна Маркевич.



Віра Ірена та Іван Павло Лапчак, діти Степана та Лілі Лапчак, нові члени 473-го Відділу УНСоюзу в Монтреалі, Канада. Вписали своїх внучат в члени УНСоюзу дідусь і бабуня Стефан і Віра Кіт.

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДК

Як відомо, Уряд ЗСА видав новий закон число 101-157, згідно з яким визнано, що в СССР існує переслідування вірних Української Католицької і Української Автокефальної Православної Церков. У висліді цього вірні, які практикують ті віровизнання, урядово зараховані до категорії переслідуваних. Тим самим вони отримують „статус втікачів" і можуть старатися про дозвіл на імміграцію до ЗСА, а доказавши під час інтерв'ю в американського консула, що як практикуючі свого віровизнання були переслідувані і тим самим матимуть можливість іміґрувати до ЗСА.

Такі аплікантн-втікачі отримають всяку фінансову допомогу від американського Уряду пов'язану з коштами їхнього приїзду та тимчасового утримання. Одною передумовою для даного аплікантa є мати відповідного спонсора, який ними заопікувався б у першій фазі їхнього перебування в ЗСА. Покищо ця квота становить 1,000 осіб, одначе робиться заходи щоб її значно збільшити. Якщо до кінця вересня ц.р. не буде 1,000 прохань в американському консуляті, то в майбутньому буде неможливо виїхати з СССР протягом одного року. Також американський Уряд може цю квоту зовсім елімінувати.

В обличчі цієї наглої ситуації Екзекутива ЗУАДК звертається з апелем до української громади доложити всіх старань для зорганізування якнайбільшого числа таких спонзорів, бо інакше ми можемо втратити цю небуденну нагоду допомогти нашим братам і сестрам в Україні у їхньому переселенні до ЗСА. Зголошення спонзорів на поміч нашим землякам просимо слати на подану нижче адресу ЗУАДК.

Рівночасно інформуємо українську спільноту, що у зв'язку з непередбаченими обставинами і подіями в Україні, ЗУАДК пересилає дуже поважну допомогу у різних формах для наших братів й сестер на рідних землях. Все це є зумовлене інтенсивністю жертвенности української патріотичної громади, що надсилає свої грошові пожертви на ту ціль через ЗУАДК. Просимо цю обставину мати у вашому серці, національному сумлінні та увазі.

Екзекутива ЗУАДК

Адреса і телефон: United Ukrainian American Relief Committee, 1319 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141; tel.: (215) 455-3774.

Створено Товариство Прихильників Руху України у Ванкувері

У неділю, 8-го квітня скликано за суґестією торонтонської управи Товариства Прихильників Народного Руху України ширші громадські сходини в Українському Католицькому Центрі, під час яких висвітлено відеофільм „Літак в Україну", поінформовано присутніх про заснування та напрямні праці Народного Руху на рідних землях і відчитано листа-телеграму з Торонто з просьбою зложити пожертви на висилку другого літака допомоги жертвам чорнобильської катастрофи. Деякі особи відгукнулися щедро на цей заклик, бо спонтанно, без проголошення спеціяльної збірки, зложили 5,000 дол. на цю ціль, що в цілості вислано до Торонто.

Під час тих сходин створено також Ініціятивний комітет з трьох осіб: Стефан Лемешевський, Іван Коляска та Михайло Татарнюк, яких завданням було прослідити можливості створення у Ванкувері Товариства Прихильників Народного Руху. Завдяки успішним старанням цього Ініціятивного комітету скликано сходини нашого громадянства Ванкуверу й околиць 27-го квітня в Українському Католицькому Центрі, щоб остаточно оформити у Ванкувері Товариство Прихильників Народного Руху, вибираючи його Управу та Контрольну Комісію.

Сходини відкрито спеціяльною молитвою, проведеною о. Й. Тиркалом і о. С. Кузьмою в пам'ять жертв чорнобильської катастрофи. На предсідника для переведення програми нарад вибрано М. Татарнюка, який подав короткий звіт з підготовчої праці Ініціятивного комітету, а відтак обширніше з'ясував програму діяльности та завдання Канадського Товариства Прихильників Народного Руху як допоміжного рамени Народного Руху в Україні в ділянці харитативній, національно-культурній, науковій, екологічній та інформативній. За словами предсідника, на листі першенства стоїть посилена поміч жертвам чорнобильської катастрофи, розміри якої по чотирьох роках збільшуються.

Після відчитання і прийняття тимчасового статуту Канадського Товариства Прихильників Народного Руху вибрано таку управу: голова — Оксана Крипс, заступники голови — Стефан Лемешевський та Іван Коляска, секретар — Михайло Татарнюк, референти імпрез — Оксана Єленюк і Ліда Гузик, організаційний референт молоді — Зоня Гайдимовська. Нововибраній управі надано право кооптації референта збіркового, дотацій, інформації та зв'язків. До Контрольної комісії увійшли: Тед Сегодня, Лев Ковальчук і Микола Ничипорук. До Товариства вписалося досі 52 особи.

У висліді дискусії про цілі та завдання новоствореного Товариства заплановано в якнайскоршому часі розпочати широку інформативну працю в місцевій англомовній пресі про сучасні, переломові події в Україні, посилити збіркову акцію та знайти відповідні шляхи, щоб поширити її на загальноканадський громадський сектор.

Віримо, що засноване Товариство доложить усіх зусиль, щоб здійснити свої намічені цілі при тісній, згармонізованій співпраці усіх наших церковних громад і світських організацій.

М. Татарнюк

Відвідини М. Плавюка в Чикаґо

Заходами Українсько-Американської Координаційної Ради Відділ в Чикаґо, Ілл., в днях 30-го - 31-го березня та 1-го квітня, в нашому місті перебував з візитою Микола Плавюк, президент УНР в екзилі. На протязі свого триденного побуту серед нашої чикаґської громади він відвідав Преосвященного Владику Інокентія, парохів українських церков, школи українознавства, громадсько-фінансові установи молодечі установи, а в суботу, 31-го березня, він в авдиторії свв. Володимира і Ольги виголосив дуже цікаву змістом, широкоінформативну та актуальну доповідь під заголовком: „Події в Україні та становище Українського Державного Центру", а в неділю президент був присутнім на Богослуженнях в українських церквах.

У п'ятницю, 30-го березня, в пополудневих годинах із двогодинним запізненням прибув на летовище „Огера" Микола Плавюк, президент УНР, де його належно привітали представники організацій, а це: від УАКРади — д-р М. Домашевський; від ПНУ — С. Касіян; від Селянської партії — інж. З. Туркало, від Золотого Хреста — мґр Н. Іванова, від ОДВУ — д-р В. Федоняк; від ОУН — А. Іванів, від себе — О. Городиський, а від Студентської громади — Л. Домашевський. Опісля президент УНР зложив візиту українській Євангельсько-баптистській парафії та її настоятелеві пасторові О. Гарбузякові у Бервин, де відбулася інформативна зустріч, а відтак пастор О. Гарбузюк гостив президента вечерею. Ввечері того ж дня Пластова станиця гостила достойного гостя у своїй домівці.

У суботу, 31-го березня, у ранніх годинах президент М. Плавюк зложив візиту Преосвященному Владиці Інокентію, де відбулася дружня розмова, а відтак відвідано Кредитову касу „Самопоміч", де президента прийняла ціла дирекція цієї нашої фінансової інституції на чолі із Романом Мициком. Відтак президент УНР відвідав школу українознавства, що при православному соборі св. кн. Володимира, де заряд школи на чолі з о. С. Женчуком та деректорок Марцинюк щиро приймали достойного гостя та його асистентів. Також відвідано школу „Рідна школа" де заряд щиро прийняв президента УНР. Варто підкреслити те, що в обидвох школах після доповіді учні задавали цікаві різноманітні запитання. Пресідент ради із своїм почотом також завітав з візитою до першого українського банку „Певність", де їх прийняв визначний громадський діяч д-р Ю. Куляс, завітав достойний гість рівнож до резиденції о. митрата М. Бутринського, настоятеля собору свв. Володимира і Ольги та о. С. Женчука, настоятеля собору св. кн. Володимира, а опісля управа УАКРади приймала шановного гостя обідом в імпозантному ресторані „Галан", що при Чикаґо вулиці.

О 6-ій год. вечора у авдиторії свв. Володимира і Ольги відбулася цікава і інформативна доповідь президента Миколи Плавюка на тему: „Події в Україні і становище Українського Державного Центру". Шановний прелеґент у своїй промові дуже докладно з'ясував про теперішні події в Україні та їхній процес, як також подав численним слухачам деталі про вислід виборів до Верховної Ради УССР. За словами прелеґента, Державний Центр сприяє тим процесам, які відбуваються тепер в Україні та підкреслював він, що українська діяспора має допомагати матеріяльно та морально нашим братам на батьківщині. Він також підкреслив у своїй доповіді важливість свята 22-го Січня 1918-19 рр., які були цього року вперше відкрито від значені в Україні влаштуванням „Живого ланцюга", що символічно з'єднав Київ-Львів-Івано-Франківськ.

Після доповіді відбулася жива дискусія. Віче вів інж. О. Коновал, а представив доповідача А. Іванів.

У неділю, 1-го квітня, у пополудневих годинах президент Микола Плавюк, був присутнім на Богослуженнях у катедрі св. о. Миколая, соборі св. кн. Володимира і у соборі свв. Володимира і Ольги, де його парохи привітали та відспівано йому „Многоліття".

О 2-ій годині президент, на запрошення дирекції, відвідав Загальні збори Української кредитової спілки „Самопоміч", де зложив привіт. Варте уваги те, що Загальні збори привітали достойного гостя повстанням із місць та оплесками, як протокольно належить президентові.

Опісля відбулися в домівці ОДМУ основуючі збори т-ва „Сприяння У... Ради", а відтак Збори ОДВУ і Золотого Хреста, на яких президент УНР виголосив короткі доповіді.

Під час триденного побуту президента УНР Миколи Плавюка в Чикаґо, студент університету Любомир Домашевський перевів із достойним гостем цікаве інтерв'ю, яке було передане на радіогодині панства Люсі і д-р Степана Самбірських.

Катерина Домашевська

„Час вимагає..."

(Закінчення зі стор. 1)

(Закінчення зі стор. 1)

фесіоналізації.

Особливу увагу приділяється видавничій діяльності: виданню газети „Наше Слово", суспільно-політичного журналу „Зустрічі", навколо якого згуртувалася інтелігенція, окремих книжкових видань, готується до друку українсько-польська збірка поезій Ліни Костенко, Ігоря Калинця, плянується видання катехизису для 5-6-річних дітей, виникла ідея видання перекладів християнських філософів для поширення християнської думки, яка має велике значення для практичного життя українців.

О. Гнатюк підкреслила важливість пробудження національної свідомости на Україні, яке безпосередньо впливає на українців у Польщі. Під впливом преси, більшого подорожування, загального піднесення відбуваються зміни у свідомості, наростає бажання контактів, „бажання впливати і допомагати". „Польща є містком для України" — цей вислів Олі був доповнений широким поясненням. Адже звідти на „материк" як вона називає Україну, йде нова техніка, комп'ютери, факси, публікації, книжки, які за останні 2-3 роки можна перевозити вільно. Наприклад, Сестри-Служебниці щоденно висилають по 50 пачок літератури. Сама Оля часто їздить на „материк", щоб допомогти створити незалежне видавництво, для якого необхідне поліграфічне обладнання.

Про себе особисто Оля розповіла дуже стисло. Вона — філолог, працює на катедрі польсько-східнослов'янської компаративістики. Займається науковою роботою, темою якої є українська духовна поезія XVII-XVIII століть. Стара українська література, анонімна поезія, поняття, які, здавалося б, далекі від політики, але, за словами нашої гості, це не так. В ній багато полемічних елементів, які можна співставляти із сучасною полемікою між православними і католиками, полемікою, яка тільки шкодить українському народові у його боротьбі за незалежність та самостійність.

О. Гнатюк друкується у польськомовному часописі „Нова коаліція", який недавно присвятив ціле число Україні. Матеріяли, які вона помістила в цьому часописі, були присвячені святкуванню 1000-ліття Християнства в Україні, але в основному зосередилася на сучасну політичну ситуацію в Україні. Оля підкреслила важливу зміну, яка відбувається в ставленні до українців в Польщі. Останнім часом в польській пресі з'являється щораз більше позитивних статтей про українців, прикладом може бути „Газета виборча", головним редактором якої є Адам Міхнік.

Про українську діяспору в Америці О. Гнатюк говорила з захопленням. Але її насторожує неспромоможність різних угрупувань об'єднатися під спільним гаслом для спільної мети. „Адже ми живемо у надзвичайний час українського відродження, де немає місця розчленуванню", — підкреслила гостя з Польщі на закінчення розмови.

Успішні виступи юньйорів ФК „Карпати" в ЗСА

Згідно з попередніми повідомленнями, юньйори Футбольного Клюбу (ФК) „Карпати" зі Львова прибули до ЗСА 4-го квітня ц.р., щоб взяти участь у великому міжнародному футбольному турнірі в Делласі, Тексас. По закінченні турніру львівські юньйори були гістьми УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж., і УСО „Тризуб" у Філядельфії, Па.

Міжнародний футбольний турнір в Делласі відбувся від 8-го до 15-го квітня цього року і в ньому взяли участь юнаки і юначки різного віку з 23-ох країн світу, зорганізованих у 152-ох дружинах. Крім юньйорів з України в деллаському турнірі взяли участь юнаки з вільної Литовської Республіки і Естонської ССР.



Справа — юньйори ФК „Карпати", у першому ряді — судді і управа УСО „Тризуб".

Тому що юнаки „Карпат" формально репрезентували Україну, на відкритті між прапорами 23-ох держав повівав також офіційно український блакитно-жовтий прапор. За словами Ю. Кордіяка, голови ФК „Карпати", це був перший випадок в історії спорту сучасної України.

Дружина ФК „Карпати" виступала вже в першій рунді ігор на відкритті турніру проти клюбу „Горнез", Деллас, в присутності 6,000-ої публіки з висідом 5:3 в користь львів'ян (третього голя противник здобув з карного викопу). В другій грі „Карпати" змагалися проти клюбу Сан Дієго, Каліфорнія. Гра закінчилася висідом 1:1. Треті змагання „Карпат" проти клюбу „Двагала Хара" також закінчилися ремісовим результатом 0:0. Четверті і останні змагання „Карпат" в Делласі відбулися проти дуже сильної дружини „Пагоїчі" з Болівії, які закінчилися поразкою карпатців з висідом 2:3.

Першуном турніру вийшов вищезгаданий болівійський клюб „Пагоїчі", з яким львів'яни програли змагання.

Офіційні чинники турніру в Делласі запросили дружину ФК „Карпати", покищо неофіційно, до участь в подібному турнірі, що відбудеться в наступному році. Юліян Кордіяк, президент ФК „Карпати" і директор спортивно-культурного центру НВО „Електрон" заявив, що грачів „Карпат" приймали в Делласі дуже гостинно, а один з провідних грачів „Карпат" сказав, що „при прощанні американські господарі плакали за нами"... Між іншим, з приводу перебування в Делласі наші карпатці відшукали багато своїх земляків, хоч українська громада в Делласі відносно мала.

У понеділок, 16-го квітня, грачів „Карпат" з їхнім проводом зустріли і привітали на летовищі в Ню Йорку представники УСО „Тризуб" інж. І. Чижович і інж. Б. Сірий. На гостей чекали три авта, безплатно випозичені п-вом Гинянськими, обслуговувані трьома філядельфійськими водіями (Г. Давид, Ю. Тарасюк і В. Баран), щоб відвезти змагунів „Карпат" до домівки УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж., де відбулося прийняття гостей, а о год. 4-ій по полудні на площі Фарчере Гров в Юніон, Н. Дж., відбулися товариські футбольні змагання з клюбом „Кугарс", які закінчилися перемогою гостей (4:0). Після цих змагань юні футболісти „Карпат" разом з їхнім проводом від'їхали до Філядельфії, щоб бути гістьми УСО „Тризуб".

Після ефективного відкриття змагань — піднесення українського і американського національних прапорів, при звуках національних гимнів, виміни спортовими прапорцями і привітами уповноважених — о год. 5-ій по полудні почалися довгоочікувані змагання копаного м'яча між юнаками філядельфійського „Тризуба" і львівських „Карпат".

Гра почалася швидким темпом. Так швидко, що вже в 3-ій хвилині Михайло Стопець здобув перші ворота для гостей. Але після цього гра вирівнялася і навіть воротар львів'ян Тарас Чопик зловив кілька м'ячів. Лише при кінці півгри Віктор Сидоренко перебрав подачу Володимира Коцули, здобуваючи другі ворота і усталюючи вислід першої півгри 2:0 у користь гостей. Після перерви львів'яни опанували гру і дуже часто рейдували під ворота господарів, що спромоглися тільки на кілька випадів, ліквідованих дуже доброю обороною гостей. Натомість оборона „Тризуба" не змогла перешкодити Вікторові Сидоренкові здобути ще двоє воріт, а Олександер Грабар доповнив рахунок до 0:5 у користь львів'ян.

Глядачів на цих змаганнях було коло 200, але через дощ і холод вони часто ховалися в приміщеннях „Тризубівки".

Львів'яни, вихованці спортивної школи, показали гарну гру з наперед продуманими комбінаціями, якими дуже скоро переносили гру з одного кінця площі у другий, де вже чекав змагун, готовий до стрілу. Змагуни гостей мають добру фізичну заправу і контролю м'ячем. Вони подавали м'яч від „ноги до ноги" і тому гра була ведена дуже скоро і для гостей дуже успішно. Стрільцем гри був, очевидно, Віктор Сидоренко, здобуваючи три з п'ятьох воріт для гостей.

В „Карпатах" грали такі змагуни: Тарас Чопик, Геннадій Кондратюк, Олександер Чижевський. Андрій Дитко, Микола Сич, Віктор Сидоренко (капітан), Володимир Куціл, Михайло Стопець, Олександер Грабар, Руслан Забранський, Петро Борецький, Іван Коваач, Володимир Ковалюк і Генадій Олійник. Їхніми тренерами є Едвард Козінський і Ярослав Дмитрасевич. Крім цього присутніми були Петрик Володимир, голова професійної спілки об'єднання „Електрон", і Валентин Гаврилко, їхній опікун, а також вже згаданий Ю. Кордіяк, віцепрезидент для міжнародних справ.

В ФК „Карпатах" є ряд грачів, які грають також у збірній сучасної України або збірній СССР. В збірній України грають П. Борецький, В. Кіцул, Д. Михайлів і В. Шаран, а в збірній СССР — В. Кіцул і В. Шаран.

Слід пригадати, що ФК „Карпати" був створений вперше в 1963 році. В 1969 році перша дружина „Карпат" здобула чашу СССР (перше місце). ФК „Карпати" були змушені внаслідок імперських інтриг припинити існувати в 1983-1989 рр. Відновлено ФК „Карпати" в 1989 році.

Після змагань о год. 7-ій вечора відбулося формальне бенкетне прийняття гостей в головній залі „Тризубівки", де всі присутні (коло 150 осіб) в родинній атмосфері мали змогу обмінюватися думками до пізньої ночі. І Скіра був тостмайстром, а І. Чижович і Ю. Кордіяк виступали з короткими словами-привітами.

Переночувавши в гостинних домах своїх вже знайомих господарів, грачі „Карпат" із своїм проводом 18-го квітня ц.р. від'їхали до Ню Йорку, а звідти літаком в Україну.

М. Б-ий

ЯПОНІЯ ВІДМОВИЛАСЯ дати захист китайським дисидентам, що пробують пересилати продемократичні повідомлення на китайський материк, не зважаючи на те, що недавно на це погодилась. Японія є тільки одною з багатьох країн-сусідів, які просто бояться зробити будь-яке потягнення, котре могло б розгнівити Пекін і цим самим сповільнити процес нормалізації відносин з Китаєм. Цю заяву Японії проголосили в Токіо якраз в той час, як залога корабля-радіовисильні „Богиня Свободи" готувалася залишити пристань в Тайпеї, бо уряд Тайвану не дозволив їй вмонтувати радіопередавача. Вони сподівалися знайти відповідний радіопередавач в Японії та розпочати свої транслювання ще перед 4-им червня, річницею жорстокого здушення продемократичних демонстрацій на площі Тіананьмен. Міжнародні спостерігачі стверджують, що деякі країни ігнорують корабель в страху перед Китаєм.

70-ліття д-ра П. Моцюка

27-го травня ц. р. д-рові Петрові Моцюкові сповниться 70 років.

Ювілят — лікар-меценат української науки, якому до теплих слів подяки й гратуляцій треба долучити декілька слів про його особисте, професійно-наукове та громадське життя.

Д-р Петро Моцюк народився 27-го травня 1920 р. в селі Милована біля Івано-Франківська. Середню освіту одержав в українській державній гімназії в Станиславові та в Холмі, де в 1940 р. склав іспит зрілости.

Медичні студії почав у Львові, а закінчив в Ерлянгенському університеті, де в 1949 р. одержав диплом доктора медицини.

Крім цього студіював право і економічні науки в Українському Вільному Університеті в Мюнхені та осягнув ступінь магістра політичних наук, а в 1973 р. одержав докторат з економії в Peoples University of America. Одержавши диплом доктора медицини, працював асистентом внутрішньої медицини й радіології в шпиталі Марійн у Штутгарті та в лікарнях для переміщених осіб у Райтерсайху, Цуфенгазені і Баблінгені.

До Америки прибув у 1951 р., де відбув інтерншіп в Юніті госпітал в Брукліні, а згодом в 1952-1955 рр. спеціялізувався в радіології в Ст. Люкс шпиталі та кліниках Нортвестерн університету в Чікаго.

Після закінчення резидентури і складення іспитів одержав диплом з радіології й з нуклеарної медицини і почав працювати за спеціяльністю у шпиталях Іллинойсу, в Ст. Антоні (Чікаго) й Ст. Джозеф (Джолієт)



Д-р Петро Моцюк

В 1956-1988 роках був директором радіології в шпиталі Ст. Антоні. Він відновив і змодернізував свій департамент, інсталюючи найновішу діягностичну апаратуру і провів вишкіл персоналу.

1-го липня 1988 року д-р Моцюк відійшов на заслужену емеритуру і тоді лікарі і адміністрація шпиталю вшанувала його почесною грамотою та урочистим прийняттям. У цьому ж шпиталі 14-го лютого минулого року відбулося урочисте відслонення меморіяльної таблиці в честь заслуженого д-ра Петра Моцюка.

В 1954 р. наш ювілят одружився з д-р Ольгою Барбарною, спеціялісткою дитячих недуг. Вони мають три доні: Андрею (Іку), що є доктором права та одружена з д-ром Юрієм Мельником, Жанет — магістер бізнесової адміністрації, та Христину — студентку коледжу.

Д-р Петро Моцюк є членом кількох американських лікарських товариств, є активним членом Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА).

В 1954-1955 роках був головою Іллинойського відділу, з в 1981-1983 рр. — головою Головної Управи УЛТПА в Чікаго.

Тривалий слід його головування залишився у подвійному збільшенні фондів УЛТПА та введенні в його діловодство комп'ютерської системи.

Але наш ювілят не обмежував своєї медичної активности до самої тільки практики. Він давав наукові доповіді на лікарських з'їздах та поміщував свої наукові статті в „Лікарському Віснику" й в американських медичних журналах. За професійні та громадські заслуги Головна Управа УЛТПА нагородила його двічі почесними грамотами.

Українській громаді в діяспорі д-р Петро Моцюк і його дружина відомі як меценати української науки, бо в 1975 р. уфундували 5,000 дол. на одне видання „Лікарського Вісника", а в 1983 р. склали справді княжий дар — 100,000 дол. (який вже зріс до чверть мільйона) на науковий фонд НТША, з якого вже видано книжку в пошану визначного історика української церкви проф. Миколи Чубатого.

Крім цього подружжя Моцюки є щедрими меценатами на інші українські культурні цілі, що є добрим прикладом для наслідування.

Д-р Павло Пундій

Нове видання про національності й політику СССР

(ФКУ-СП). — Гарвардський університет, а точніше Російський Дослідний Центр Гарварду (РДЦ), оголосив про появу нової збірки наукових праць про національності СССР і їх ролю у формуванні радянської суспільної політики. Нову книжку підготовили співробітник РДЦ д-р Любомир Гайда і доцент університету Вісконсин у Медісоні д-р Марк Бейссінгер. Д-р Л. Гайда є також співробітником Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ), спеціялістом турецьких джерел з історії козаччини і знавцем середньоазійських народів СССР. Він викладає у Гарварді курс про національності СССР, а також керує магістерською програмою совєтських студій.

Нова книжка „Фактор національностей в совєтській політиці і в суспільстві" (The Nationalities Factor in Soviet Politics and Society) є збірником наукових викладів, виголошених у Гарварді протягом цілорічної програми семінарів, присвяченої національній проблемі в СССР. Гарвардську програму спонзорувала приватна американська фундація Оліна. До збірника також увійшли додаткові статті та матеріяли. Наклад нової книжки в м'якій оправі уфундовано частково і субвенцією фонду катедр українознавства.

Надруковані у цій книжці матеріяли подають історичне тло імперської суті царської Росії та аналізують різні питання національностей СССР і тематично, і геополітично. Цінність збірника в тому, що він, крім історичного тла, дає аналітичний огляд найновіших національних проблем СССР після 70-річного замовчування, а то й заборони об'єктивного дослідження їх. Погляди авторів різного національного геополітичного походження щодо сучасної перебудови СССР роблять збірник актуальним не тільки для дослідників окремих періодів сучасної історії, але й для загального читача.

Між іншим, ця книжка подає найновіші, ніде ще не опубліковані, навіть в СССР, демографічні дані з останнього (1989 року) перепису населення. Ці досі невідомі дані є цінним і конечним для політичної аналізи матеріялом. Вони стосуються також факторів національної динаміки як загальний приріст населення в межах республік, стан концентрації корінного населення на теренах їхніх республік, національний склад населення республік, соціяльних змін внутрі національностей, що в цілості дає образ міжнаціональностевих відношень в окремих республіках. Чотири статті подають геополітичний огляд національної проблеми: західні терени (Україна, Білорусія та Молдавія), Прибалтика, Кавказ та Центральна Азія. Кожна з них в аналогічній формі обговорює такі аспекти котрі мають безпосередній і вирішальний вплив на розвиток окремих національностей як релігія, мова, література, культурна специфіка, історична тяглість, етнічні співвідношення, русифікація, демографічні процеси та державна політика. Інші статті зорганізовані тематично, розглядають національну проблему в окремих сферах так як економіка, збройні сили і т.п. Серед авторів знаходимо чотирьох українців: Роман Шпорлюк, Богдан Боцюрків, Роман Сольчаник та Любомир Гайда. Всі автори компетентно знализують національностеві проблеми СССР і дають в руки читача цінний матеріял до генези і зрозуміння сучасних процесів перебудови в СССР.

Редакторам збірника забрало два роки праці для збірання всіх видрукованих у книжці есеїв (їх 13), оформлення змісту та гармонійного тематичного і структурального укладення його цілости. Перед виданням матеріялу до друку багато труду вимагало узгіднення всіх статтей з авторами й численними дорадниками видання і відповідного наукового редагування, щоб він міг появитися у завершеному науковому вигляді. Бурхливий розвиток подій в СССР вимагав постійного усучаснення статтей всіма авторами. В результаті збірник віддзеркалює стан проблематики до самого початку 1990 року. Весь матеріял є ніби цілево спрямований на ці розвиткові процеси сучасної ревізії ідеології і політики комуністичної партії СССР, які є центральними в свідомості кожної підрадянської національности, з російською включно.

Практично, в центрі студій національних проблем на терені Російської імперії й СССР знаходиться насамперед характер і розвиток російської нації, зглядно її аспірації в обох структурах — перед і післяреволюційного періодів. Існують погляди, що російське суспільство не встигло національно-політично оформитися під час автократичного царського періоду, коли його льояльність належала насамперед царській династії, або винесеним нею ідеалам, як, наприклад, православ'я. Не маючи конечної свободи ідеологічної й політичної комунікації, російський народ мусів піддаватися офіційним, накиненим згори нормам суспільного мислення, не дійшовши нормальним розвитком до повної своєї ідентифікації з державним організмом. У нормах автократичного порядку держава є верховним („святим") чинником, а суспільство (за вийнятком певної частини інтелектуалів) підрядним, не маючи жодної можливости впливу на політику держави.

На початку ХХ століття в російському народі виявлялися певні форми суспільної організації, але вислід революції накинув йому назад старі норми відношення держави й суспільства, які не конечно віддзеркалювали потреби й аспірації російської нації. Як у першому, так і в другому періоді, російська нація не могла осягнути своєї національно-політичної організації у власній імперії, ані тим більше виплекати належні розвиткові стосунки між імперією й неросійськими народами. Але в цьому відношенні імперія послідовно й інтенсивно здійснювала політику обросійщення інших народів, і, під СССР, політику денаціоналізації корінного населення республік та придушення його національних аспірацій. В результаті цієї довголітньої політики виявляються спонтанні, швидко зростаючі національні стремління під час „гласности й перебудови".

Нова книжка „Фактор національностей в совєтській політиці і в суспільстві" дає читачам основні науково опрацьовані відомості з тих міжнаціональних відношень, які на Заході ніколи не були популярними, а на Сході придушеними. Книжка має 331 сторінку, 13 розділів, іменний та тематичний покажчики, графіки і таблиці статистичних даних. Її можна замовити в американських книгарнях або у Фонді Катедр Українознавства (Ukrainian Studies Fund Harvard University, 1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA, 02138, тел. 617-495-3578). ФКУ може переслати книжку в м'якій оправі (разом з коштами пересилки) за 19.95 дол.

Доповнення

В доповненні до допису про створення Товариства Сприяння Народному Руховi за Перебудову („Свобода" з 3-го квітня 1990 року) поміщуємо через помилку пропущений склад Управи товариства.

„Після доповідів відбулися запити та дискусія. По довшій виміні думок було рішено створити Товариство Сприяння НРУП і було вибрано слідуючу Управу товариства:

Д-р Анатолій Лисий — голова, д-р Володимир Анастас — заступник голови, Василь Станиславів — секретар, інж. Олександер Полець — фінансовий референт, пані ОльгаАнтохій — імпрезовий референт, інж. Зенько Степчук і Василь Коваленко — референти преси й інформації.

До складу комісій увійшли: Фінансова комісія: Христина Тащук, Петро Плювак, Катерина Гуцал і інж. Микола Денисюк, Організаційна комісія: Мотря Пошиваник, Юлія Лаврик, Федір Гайовий і Микола Кушнір; Імпрезова комісія: д-р Надія Каркоць, Марія Смага-Пундик і Ліда Полець; Контрольна комісія: ред. Антін Семенюк, Пилип Шайда і Володимир Дячук".

Плачиндин...

(Закінчення зі стор. 2)

Кілько зламало людських доль, знівечило талантів, породило манкуртів — це однісінькеслово... Власне це слово привезло до політичного, економічного, екологічного, культурного занепаду України, до вимирання української нації. „Беріть усе, грабуйте Україну — тільки не називайте нас націоналістами", за таким принципом керівники республіки впродовж останніх 50-60 років віддавали Україну на поталу союзним відомствам, тим спрутам-колонізаторам... Це словокат, слово-вирок, якщо поглянути на нього філософськи, не має негативного змісту, бо визначає реакцію людини на великодержавний шовінізм та добрі патріотичні почуття людини... Слухаючи злий і абсурдний монолог українського шовініста, якого розгратували слова про політичні й економічну самостійність України, мені подумалось: ось хто сьогодні створює міжнаціональні конфлікти, розпалює національну ворожнечу"... (При цій нагоді годі не зробити завваги: термін „націоналізм" на переломі XIX і XX сторіч був однозначний з концептом „патріотизм". І це дійсний зміст того слова. Перед і під час Другої світової війни прийшла симбіоза цього терміну з „нацизмом". Тому осторожно з уживанням цього слова на Східній Україні — на що так пророчисто натякає Плачинда!)

Подаючи інші образки зі зустрічів із виборцями, Плачинда пише: „Тільки-но ступили ми на ферму у Малій Вільшанці, аби порозмовляти безпосередньо з трудівницями, як завідуюча 'благословила' нас: 'Ідьте туди, звідки приїхали'! Її підтримала інша молодиця: 'А й насправді, чого ви приїхали? агітувати? Все одно не піду за вас голосувати, хоч ви там повісьтесь на сухій гіляці! Ви писатель, маєте триповерхову дачу, 'Волгу', колоровий телевізор, а я не можу за три роки придбати цегли на будову хати'. Пояснити розгніваній доярці, що не маю ні дачі, ні автомашини, ні навіть кольорового телевізора, не маю змоги, бо йде суцільний гнівний монолог... Делікатне нагадування моєї довіреної особи, Василя Карасьова, що я автор роману про тваринників 'Степова сага', викликає нову хвилю обурення: кому потрібні романи, коли по воду треба йти за два кілометри, коли на ферму по коліна багна, коли вулицею після дощу не пройдеш, коли дома не помієшся як слід..."

У статті повно образів, які малюють настрої виборців. Настрої ці результат неперебірчивої пропаганди партаргани, але не менше простої несвідомости населення. Наприклад виборець: „А за який ви флаг стоїте?" — суворо тикає на мене шкарубким пальцем немолодий чоловік у Кагарлику. Відчувалося, що ледве дочекався, щоб „пришпилити" мене цим запитанням". Коли Плачинда спокійно пояснив йому історію нашої символіки, лице парубка пояснілося і він винувато прохав Плачинду про матеріяли, де б він міг розвідати дещо про своє коріння.

Противники Плачинди використовували успішно заляканість населення. Ось пісенька, яку склали: „Если ты не хочешь возвращаться на Тынду (на Сибір — М.Б.), не голосуй на Плачинду"! „Агітатори вдавались і до такої нищості — нарікає Плачинда: 'Нами ще ніколи не правили молдавани. Спробуймо... Голосуймо на Плачинду' — носили такий плакат. Плакат набрано друкарським шрифтом, отже партапаратчиками. Що ж моїм політичним противникам не треба було — каже Плачинда „допуватися" до мого національного походження, бо я не приховую, а пишаюся ним. Я ніколи не приховував, бо знаю про мого пращура — молдаванина, котрий убив кривдника — турецького збирача податків — забрав його коней і втік на Запорізьку Січ. Як він боронив Україну, свідчить легенда про козака Плачинду...".

Дуже вагомий змістом оцей його „плач" над останніми виборами в Україні. У нас пишеться і друкується багато про ситуацію на Батьківщині. На жаль, мало в тому політичного змісту. Це переважно як не політична романтика, то романтизм політичний. Прапори, символи... Це гарно і корисно, бо романтика потрібна в усьому. Навіть Плачинда закінчує свою статтю оптимістично, коли каже, що хоч його самостійницька програма не перемогла, то все ж за нею проголосувало 27,530 чоловік, а це добуток і зарево надії. (Не подає, на жаль, скільки було в окрузі голосів у цілому). Але в цілому віє з його статті песимізм. Страх і смертельна національна несвідомість придавлює усе. Вражає, що кандидатові не вдалося навіть з'єднати собі т.зв. мужів довір'я, які вели б були за ним пропаганду. Ці, що працювали у його користь, дошкульно потерпіли. Прочитавши цей виборчий звіт Плачинди, я сказав би так: прапори на вулицях — гарно! Але куди більш важна звичайна просвітянська робота на місцях, бо висліди виборів можуть просувати і таки просувають наш визвольний змаг, коли все інше політична романтика, хоч корисна, але все ж... романтика.

Завдання: докласти всіх зусиль, щоб виборець в Обухові, Кагарлику, чи Трипіллі був так же свідомий як той у Жидачеві, чи Жовкві, та, щоб запевнити вибір до парляменту України нинішнім чоловим провідникам визвольного руху, щоб Лук'яненко не мусив „балотуватися" у Станиславові, а Драч у Львові, а на місцях, де проживають!